

Tartalomjegyzék

1. Az iskola nevelési programja	4
1.1 A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei és eljárásai	4
1.1.1 Alapelvek	4
1.1.2 Pedagógiai célok, feladatok.....	7
1.2 A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok.....	10
1.2.1 Az iskola célja	10
1.2.2 Feladatunk	11
1.2.3 Eljárások.....	12
1.2.4 Boldogságórák.....	13
1.3 Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	14
1.3.1 Célok, kulcsterületek	14
1.3.2 Egészségfejlesztéssel kapcsolatos legfontosabb feladataink.....	15
1.3.3 Egészséges táplálkozásra nevelés feladatai	15
1.3.4 Személyi higiéné kialakításának feladatai.....	16
1.3.5 Mentálhigiéné feladatai	16
1.3.6 Családi életre nevelés feladatai	17
1.3.7 Az egészségnevelési program segítői.....	17
1.3.8 Tevékenységi területek.....	18
1.3.9 Az egészségnevelés prevenciós programjai	20
1.3.10 Az iskolában zajló egészségügyi munka	21
1.3.11 Az elsősegély-nyújtási alapismeretek	22
1.4 A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	23
1.4.1 Az iskolai közösségfejlesztés célja.....	24
1.4.2 A közösségfejlesztés szinterei iskolánkban.....	24
1.4.3 Iskolai tanulói közösségek megszervezése, irányítása.....	25
1.4.4 A tanítási órán megvalósítható közösségfejlesztő feladatok.....	26
1.4.5 Az egyéb foglalkozások közösségfejlesztő feladatai	30
1.4.6 A diákönkormányzati munka közösségfejlesztési feladatai.....	30
1.4.7 A szabadidős tevékenység közösségfejlesztő feladatai.....	31

1.4.8	Iskolai hagyományaink	32
1.5	A pedagógusok helyi feladatai, az osztályfőnök feladatai.....	33
1.5.1	A pedagógus kötelességei Nkt. 62.§	33
1.5.2	A törvényben rögzített kötelezettségek alapján a pedagógusok legfontosabb helyi feladatai	35
1.5.3	Az osztályfőnök feladatai és hatásköre	35
1.6	A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység....	36
1.6.1	A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek	36
1.6.2	A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkózását segítő program.....	37
1.6.3	A beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdők segítése.....	40
1.6.4	Az ifjúságvédelemi feladatok ellátása.....	44
1.6.5	A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység.....	50
1.6.6	A sajátos nevelési igényű tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenységek.	50
1.7	Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvételi rendje.....	51
1.7.1	A DÖK	51
1.8	Kapcsolattartás a szülőkkel, tanulókkal, az iskola partnereivel	52
1.8.1	A tanulók közösségét érintő kapcsolattartási formák.....	52
1.8.2	A szülőkkel való kapcsolattartás fórumai iskolánkban a következők.....	52
1.8.3	Közösségfejlesztési tevékenység keretei.....	53
1.9	A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata	53
1.9.1	A tanulmányok alatti vizsgák	54
1.9.2	Vizsgaszabályzat	55
1.10	Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai.....	59
1.10.1	Tankötelezettség.....	59
1.10.2	A felvétel szabályai	59
1.10.3	A döntésre jogosult személy	59

„Igazán jó nevelő-oktató munkáról csak abban az iskolában beszélhetünk, ahol nemcsak a tanulmányi eredmények jók, hanem gondot fordítanak a nevelés más formáinak, módszereinek kialakítására, meggyökereztetésére. Ahol a tanulók szokásai, képességei tevékenységeken keresztül fejlődnek, és figyelembe veszik a tanulói érdeklődést is.”

(Joanna Guze)

1. Az iskola nevelési programja

1.1 A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei és eljárásai

1.1.1 Alapelvek

1.1.1.1 Iskolánkban olyan légkört kívánunk teremteni, ahol tanulóink jól érezhetik magukat.

Ennek érdekében:

- a tanuló személyiségét tiszteletben tartjuk
- a gyerekeket bevonjuk saját iskolai életük megszervezésébe
- a tanulók egyéni képességeit az oktatás során figyelembe vesszük
- diákjaink előre megismerhetik a velük szemben támasztott követelményeket, így tudhatják, mit várunk el tőlük
- minden gyermek számíthat a pedagógusok jóindulatú segítségére tanulmányi munkájában és életének egyéb problémáiban
- az iskola életében szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakítására törekszünk:
  - tanuló és tanuló
  - tanuló és nevelő
  - szülő és nevelő
  - nevelő és nevelő között

1.1.1.2 Iskolánkban a tanulók teljes **személyiségének fejlesztése**, valamint a tanulók korszerű ismereteinek, képességeinek, készségeinek kialakítása és bővítése a legfontosabb pedagógiai feladat.

Ennek érdekében:

- A korszerű pedagógia lényeges eleme: megteremteni a tantárgyak iránt a kedvező attitűdöt a diákok számára.
- A tervszerű nevelő és oktató munka a tanulók alapkészségeit fejleszti, és számukra korszerű, a mindennapi életben hasznosítható, továbbépíthető alpműveltséget nyújt.
- Iskolánk olyan - az emberre, a társadalomra, a művészetekre, a természetre, a tudományokra, a technikára vonatkozó - ismereteket közöl, melyek megalapozzák a tanulók műveltségét, világszemléletét, világképük formálódását és eligazodásukat szűkebb és tágabb környezetükben.
- Az egyetemes és nemzeti, vallási kultúrák megismertetése az iskolai pedagógiai munka szerves része.
- Az iskola oktató tevékenységének célját a gyermeki személyiség széleskörű fejlesztésében látjuk.
- Fontosnak tartjuk, hogy diákjaink elsajátítsák az egyéni tanulás módszereit.
- Szeretnénk elérni, hogy tanulóink körében a szorgalomnak, a tudásnak és a munkának becsülete legyen.
- Törekszünk a humánusra, az egyén és a közösségek iránti tiszteletre, a máság elfogadására.
- Segítünk diákjainknak észrevenni és értékelni a jót - megelőzni, felismerni a rosszat.
- Törekszünk az emberek közötti érintkezés, a kommunikáció elfogadott normáinak és helyes formáinak kialakítására.

1.1.1.3 Iskolánk - elsősorban a szülőkkel ápoltság révén - folyamatosan részt kíván venni **lakóhelyünk életében.**

Ennek érdekében:

- rendszeres kapcsolatot tartunk a tanulók szüleivel, a családokkal
- igyekszünk lehetőséget teremteni arra, hogy iskolánk életéről, tevékenységéről, eredményeiről minél többet megismerhessenek a szülők, valamint a kerület lakói
- ápoljuk és bővítjük eddigi kapcsolatainkat a kerületben található iskolákkal és közművelődési intézményekkel.

1.1.1.4 **Eszményeinkben** olyan tanuló képe él, aki a közös családi és iskolai nevelés eredményeképpen egyesíti magában az alábbi tulajdonságokat:

- humánus
- erkölcsös
- fegyelmezett
- művelt
- kötelességtudó
- érdeklődő, nyitott
- kreatív, alkotó
- becsüli a szorgalmas tanulást, a munkát
- képes a problémák érzékelésére és megoldására
- gyakorlatias
- képes eligazodni szűkebb és tágabb környezetében
- jó eredmények elérésére törekszik (játékban, munkában, tanulásban)
- van elképzelése a jövőjét illetően
- becsüli a tudást
- öntevékenyen, aktívan vesz részt a tanulásban
- ismeri a tanulás helyes és hatékony módszereit
- képes tudását továbbfejleszteni és önállóan ismereteket szerezni
- tudását folyamatosan gyarapítja, bővíti
- képes az értő olvasásra, gondolatait helyesen és szabatosan tudja megfogalmazni szóban és írásban
- a mindennapi életben felhasználható képességekkel rendelkezik
- ismeri, tiszteli, óvja, ápolja:
  - nemzeti kultúránkat, történelmünket, anyanyelvünket
  - a természet, a környezet értékeit
  - más népek értékeit, hagyományait
  - az egyetemes kultúra legnagyobb eredményeit

- a társadalmilag elfogadott normák szerint viselkedik az emberi és a természeti környezetben
- ismeri és alkalmazza a közösségben éléshez szükséges magatartásformákat
- ismeri és betartja a különféle közösségek (család, iskola, társadalom) együttélését biztosító szabályokat
- ismeri és alkalmazza az emberek közötti érintkezés, a kommunikáció elfogadott formáit és módszereit
- viselkedése udvarias
- beszéde kulturált
- társaival együttműködik
- szüleit, nevelőit, társait szereti és tiszteli
- képes szeretetet adni és kapni
- szereti hazáját
- megérti, tiszteletben tartja a sajátjától eltérő nézeteket, a másságot
- szellemileg és testileg egészséges, edzett
- egészségesen él
- szeret sportolni, mozogni
- megjelenése és személyes környezete tiszta, ápolat, gondozott

Tudjuk, hogy e tulajdonságok mindegyikét nem vagyunk képesek kialakítani minden egyes hozzánk járó tanuló személyiségében. Nevelőink mindennapi nevelő és oktató munkája azonban arra irányul, hogy a lehető legtöbb diákunk rendelkezzen végzős korára minél több itt felsorolt személyiségjeggyel.

1.1.2 Pedagógiai célok, feladatok

1.1.2.1 Pedagógiai célunk: megőrizni a gyermeki érdeklődést, tanulási, ismeretszerzési tudásvágyat, lelkesedést, örömet a feladatmegoldásban. Ez elsődlegesen gyermekközpontúságot feltételez. A türelmes, alapos, gyermek léptékű oktatás - nevelés a gyerekért van. Nem a kizárólagos teljesítményközpontúság a lényeg, hanem a megértés és a tantárgy iránti vonzalom megteremtése. Az ismeretek elsajátítása - akár magas fokon is - csak

ezután következhet. A szorongás, a félelem nem viszi előre a pedagógus munkáját. Az alapok hatékony és árnyalt megteremtése éppen elég pedagógiai alapcél, alapfeladat, amit egy általános iskola kitűzhet maga elé.

Az iskola célja: a tanulás megtanítása, az írás - olvasás megszerettetése, az alapkészségek igényes kiművelése.

Az iskolánkban folyó nevelő - oktató munka céljait az általános emberi és a nemzeti értékek tanulókkal történő megismertetése, elfogadtatása és átadása határozza meg.

1.1.2.2 Az oktatás - nevelés alapvető feladata **a fejlesztés**. Pedagógiai munkánk alapvető feladata kiemelni, hogy a gyermeki nyitottságra, fogékonyságra, érdeklődésre és aktivitásra építve a személyiségfejlődés szempontjából kiemelten fontos alábbi értékeket tanulóink elsajátítsák, fejlesszék, ezek képviselője váljon bennük meggyőződéssé és határozza meg viselkedésüket, magatartásukat.

- Az élet tisztelete, védelme. A természeti környezet megóvása. Az állatok és növények védelme, szeretete. Fogékonyság az élő és az élettelen természet szépsége iránt.
- Az ember testi és lelki egészsége. Az egészség megőrzésének fontossága. Az egészséges és kulturált életmód iránti igény. A testmozgás iránti igény. Az önellátás képességeinek kialakítása (tisztálkodás, öltözködés, étkezés, környezet rendben tartása). Az egészségvédelem (az egészségre káros szokások ismerete, elutasítása; a balesetek megelőzése).
- Az önismeret, a saját személyiség kibontakoztatásának igénye (önbecsülés, önbizalom). Felelősségvállalás saját sorsának alakításáért (önállóság, kitartás, szorgalom, kreativitás). Nyitottság az élményekre, a tevékenységekre, az esztétikum befogadására és létrehozására.
- Fogékonyság az emberi kapcsolatokra, a barátságra. Hűség, önzetlenség, megértés, tapintat, őszinteség, egymás elfogadása, udvariasság, figyelmesség.
- A család tisztelete, a szülők, nagyszülők megbecsülése, szeretete.
- Kulturált magatartás és kommunikáció a közösségben. Udvariasság, figyelmesség, mások szokásainak és tulajdonának tiszteletben tartása. Fegyelem és önfegyelem. Közösségi érzés, áldozatvállalás. Törekvés az előítélet-mentességre, a konfliktusok kezelésére, készség a megegyezésre.

- A világ megismerésének igénye. Igény a folyamatos önművelésre, az értékelés és önértékelés, valamint az önálló tanulás képességeinek kialakítására.
- A szülőföld és Magyarország megismerése, szeretete, megóvása. A nemzeti kultúra ápolása: a nemzeti múlt megismerése, megértése, emlékeinek, hagyományainak, jelképeinek tisztelete, ápolása, megbecsülése. Egészséges nemzeti önbecsülés és hazaszeretet. Iskolánk ennek érdekében minden évben erdei iskolát szervez.
- A másság természetességének elfogadása nevelési programunk fontos részét képezi. Sokféle nemzetiségű állandó tanulónk van. A mindennapok gyakorlata mellett a tantervben is szerepel ennek a szemléletnek az átadása, „beoltása” a gyermekekbe, már a hatodik osztályos Társadalmi ismeretek tanításakor a különböző kultúrák egymás mellett élésének megismerése, ezek tiszteletben tartására nevel.
- A kisebbségben élő magyarságért érzett felelősség- és közösségvállalás. A hazánkban élő kisebbségek és más népek, nemzetek jogainak tisztelete, kultúrájuk, hagyományaik tiszteletben tartása.
- Az alkotmányosság, a törvényesség, az állampolgári jogok tisztelete. Az emberek egyenlőségének elismerése. Az egyetemes emberi jogok tiszteletben tartása. Érdeklődés a társadalmi jelenségek és problémák iránt. Igény a közéletiségre, a közösségi tevékenységekre. Törekvés a demokrácia érvényesítésére.

Az iskolánkban folyó nevelő és oktató munka feladata, hogy a felsorolt értékek elsajátítását elősegítse. Ezt szolgálják a nevelési program különböző fejezeteiben később meghatározásra kerülő tanórai és tanórán kívüli nevelési tevékenységek.

Nevelési céljaink megvalósítását segítik az iskola pedagógusai által alkalmazott személyiségfejlesztésre irányuló eljárások, nevelési módszerek.

1.1.2.3 Nevelési céljaink megvalósulását illetően akkor tekintjük nevelő és oktató munkánkat sikeresnek, ha iskolánk végzős diákjainak legalább a kilencven százaléka a nyolcadik évfolyam végén:

- minden tantárgyból megfelel az alapfokú nevelés-oktatás kerettanterveiben meghatározott továbbhaladás feltételeinek. (Természetesen elsődleges célunk az, hogy tanulóink többsége - vagyis több mint ötven százaléka - a minimális követelmények teljesítésén túl

az egyéni képességei alapján elvárható legjobb szinten feleljen meg az iskolánk helyi tantervében megfogalmazott követelményeknek.)

- rendelkezik olyan bővíthető biztos ismeretekkel, készségekkel, képességekkel és jártasságokkal, amelyek képessé teszik őt arra, hogy a középiskolás követelményeknek a későbbiekben megfeleljen,
- ápolja és tiszteli a hagyományokat,
- ismeri a kulturált viselkedéshez, az emberek közötti kapcsolatokhoz, valamint a közösségben éléshez szükséges viselkedés- és magatartásformákat,
- határozott elképzeléssel bír saját közelebbi és távolabbi jövőjét és sorsát illetően.

1.2 A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok meghatározása során tekintettel kell lennünk a megfogalmazott alapelvekre, illetve el kell végezzük a nevelő-oktató munka hatásrendszerének elemzését. A személyiségfejlesztés számos eleme korábban is szerepelt a pedagógiai programban.

1.2.1 Az iskola célja

Az iskola célja a személyiségfejlesztés, maga az iskolai munka a személyiség szervezett, tervszerű fejlesztése. A személyiség komplex fejlesztése magában foglalja tehát az értelem kiművelése mellett a gyermek önmagához, a különböző közösségekhez való viszonyának fejlesztését is. Az iskola összetett, bonyolult hatásrendszerében az egyes tevékenységformák személyiségfejlesztő hatása csak fokozatosan, több éves munkával tárható fel. Lényeges azonban, hogy az iskola kidolgozza a személyiségfejlesztés és az iskolai szociális hatásrendszer kapcsolati pontjait és alapelveit, hogy a ténylegesen elvégzett tevékenységek tudatosan a kitűzött célok szolgálatába legyenek állíthatók

A cél, hogy mindenkinek legyen esélye az önkitaljesedéshez szükséges tudás megszerzéséhez. Felzárkóztatással, hátránykompenzációs megoldási feladatokkal kell az iskolánkban mindenkinek esélyt adni a tanulás tanulására.

1.2.2 Feladatunk

Feladatunk az értékek szórásának csökkentése, a tartós lemaradás felzárkóztatása. Idegen tanulóink integrálása, a más kultúrák elfogadtatása is az esélyegyenlőség fogalomkörébe tartozik.

Az iskolai életben az ismeretszerzés, lehetőleg a tanulók aktív közreműködésével, a tanítási órákon történik. Magában a tantervben kijelölt tananyagban igen sok lehetőség van a diákok személyiségének fejlesztésére. A személyiségfejlesztés csak abban az esetben hathat, ha a gyermek a tanárral, a tantárggyal, a tanulással szemben kreatív attitűdöt tart életben, de a változatos iskolai programok, táborozások alkalmával is lehetőség van beszélgetésekre. Az erkölcsiség, a tudatos erkölcsiség kialakítása az alsó tagozatos olvasmányoktól kezdve, az erkölcsstan órákon át igen széles skálán mozog.

A tanterv, a tanítási óra tartalmazza:

- jólneveltség, viselkedési, magaviseleti szabályait
- a becsületességet, értéktiszteletet
- az őszinteséget, egyenességet, nyíltságot
- a jellemességet
- a jó és rossz életvitel felismerését
- a társadalmi normák tiszteletben tartását
- a hagyománytiszteletet

A személyiségépítésben igen fontos elemek:

- önismeret, egészséges önbizalom
- alkalmazkodóképesség pozitív és negatív oldalainak megkülönböztetése, önképzés, igényesség önmagával szemben
- pozitív eszményképek kialakítása, ezek változása a különböző életkorban kommunikációs készség kialakítása, ennek segítségével a konfliktusok megoldására való törekvés (humor)
- akaraterő, szorgalom, kitartás a munkában.

A személyiség kibontakoztatása, fejlesztése a gyermek társadalmi életre történő felkészítését készíti elő. Tudatos állampolgárrá nevelését jelenti, ha tájékozódik az iskola életében, megkapja a tájékozódáshoz szükséges információkat. Megtervezheti, szervezheti, kivitelezheti tanításon kívüli programjaikat.

1.2.3 Eljárások

- A játékszeret fejlesztése révén egyrészt az újabb és újabb fejlesztő játékok megtanulása/megtanítása biztosítja, másrészt a játék, a játékosság, a szimuláció gazdag eszköztára támogatja az informális tanulás nyújtotta lehetőségének elterjesztését.
- Úgy alakítani a tanítás-tanulás, a nevelés folyamatát, hogy rendszeressé váljanak az alkotó jellegű feladatok. A személyiség és közösségfejlesztéshez hangsúlyozni kell csoportmunka és pármunka szervezeti formák alkalmazását.
- Az iskola következetesen, reálisan értékeli a tanulói teljesítményt, és ha a tanulók önértékelésében is segíti elkerülni a „beskatulyázás” veszélyét, akkor jelentősen átalakul a tanulók értékelése, és inkább a tanulási folyamat értékelésére, és a fejlesztő értékelésre helyeződik a hangsúly. A számonkérés nem ismeretközpontú, hanem a mindennapi élethelyzetekhez való alkalmazkodást és helytállást tekinti célnak.
- Ahhoz, hogy a gyerekek kapcsolataikat alakítani tudjuk, képesek legyenek beilleszkedni a különböző szűkebb vagy tágabb csoportokba, közösségekbe, ezekben megtalálják helyüket, szükséges fejleszteni képességeiket, szociális motívumaikat.(szociális kompetencia fejlesztés)
- A helyi tanterv előírja az egyéni képességek figyelembe vételét, a differenciált terhelést, illetve a terhelés képességekhez való igazítását. Az egyéni fejlesztés megvalósításához továbbra is elengedhetetlennek tartjuk a diagnosztikai mérések alkalmazását

1.2.4 Boldogságórák

A Jobb Veled a Világ Alapítvány által működtetett Boldogság Intézet nyílt pályázatot hirdetett magyarországi és határon túli nevelési-oktatási intézmények számára „Boldog Iskola” és „Örökös Boldog Iskola” cím elnyerésére. A program fővédnöke Prof. Dr. Bagdy Emőke.

„**A program kiemelt küldetése**, hogy a pozitív pszichológia eredményeire építve adjon ötleteket és módszertani segítséget a boldogságra való képesség fejlesztéséhez az iskolás korosztály számára.”¹

A Boldogságórák csökkentik a tanulók szorongását, miközben erősítik önbizalmukat. Így nemcsak kiegyensúlyozottabbá válnak a gyerekek, de az iskolában is jobban teljesítenek.

A pályázat egyik feltétele, hogy az iskola legalább egy tanulócsoport bevonásával igazoltan tartson legalább egy Boldogságórát, és a program fenntartását a következő tanévben is vállalja. Regisztrációt követően iskolánk valamennyi osztálya csatlakozott a programhoz. A sikeres pályázat **másik feltétele** a Boldogságprogram/ Boldog Iskola program megjelenítése az iskola pedagógiai programjában, majd a honlapon.

„**A Boldogságórák célja** nem az, hogy problémamentes életmodellt állítson a fiatalok elé, hanem, hogy vezérfonalat adjon az iskolásoknak, hogy könnyebben nézzenek szembe a kihívásokkal, képesek legyenek megbirkózni a problémákkal, valamint a testi-lelki egészségmegtartás tényezőinek tanulmányozására adjon lehetőséget.”²

A teljes Boldogságóra program **10 egymásra épülő témából áll**, amelyek fokról fokra ismertetik meg a boldogság különböző összetevőit, feltételeit.

Az egyes témakörök sorrendben:

1. Boldogságfokozó hála
2. Optimizmus gyakorlása
3. Kapcsolatok ápolása

---

¹ <http://boldogsagora.hu/>

² <http://boldogsagora.hu/>

4. Boldogító jócselekedetek
5. Célok kitűzése és elérése
6. Megküzdési stratégiák
7. Apró örömei élvezete
8. Megbocsátás
9. Testmozgás
10. Fenntartható boldogság

Minden osztály havonta legalább egy boldogságórát tart, ahol feldolgozza az adott témát. Ha lehetőség van rá, a téma anyagát folyamatosan, több órán keresztül javasolt feldolgozni. Felső tagozaton az etika/osztályfőnöki órák, alsó tagozaton etika órák, illetve beszélgető- és záró körök anyaga lehet.

A program biztosít minden témához elméleti háttérrel, egy óravázlatot, három szabadon választható feladatot, valamint egy-egy dalt. A programban résztvevő pedagógusok éves tanmeneteikbe beillesztve tervezik ennek **megvalósítását**.

Felelősei: a pályázatban résztvevő pedagógusok, koordinátora, Cservenák Andrea.

1.3 Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Az egészség olyan összetett, kölcsönhatásokon alapuló folyamat, amely által az emberi élet teljes értékű lesz, a test, az elme és a lélek egyaránt erősödik. Az egészséges ember testileg, szellemileg és érzelmileg kiegyensúlyozott, környezetével szemben tanúsított magatartása, megnyilvánulásai és reakciói mindig pozitívak. Az egészség sem statikus állapot, ellenkezőleg a fejlődés folytonos változásán alapuló létforma.

1.3.1 Célok, kulcsterületek

Iskolánk alapvetően fontos célkitűzése tanulóink egészségének javítása. Fontosnak tartjuk az emberi szervezet működésével és a betegségek kialakulásával kapcsolatos ismeretek bővítését, az anatómiai és élettani ismeretek elmélyítését, saját szervezetünk megismerését és a fiziológiai folyamatok megértését. Ezen ismeretek használata és beépülése az aktív tudatba elősegíti a prevenció munkát.

Ezt az irányelvet alkalmazva dolgoztuk ki iskolánk egészségnevelési programját, amelyben a teljes körű egészségfejlesztési célkitűzések **kulcsterületeiként** tekintünk a következőkre:

- az egészséges táplálkozás,
- a személyi higiéné
- a testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése,
- a mindennapos testnevelés, testmozgás,
- a bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése,
- a baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás,

1.3.2 Egészségfejlesztéssel kapcsolatos legfontosabb feladataink

- Az egészséges életmódra nevelés legyen része az iskolai élet minden területének.
- Biztosítsuk az egészséges fejlődéshez szükséges feltételeket és tevékenységeket.
- Mutassunk be sokoldalú egészségvédő lehetőségeket, nyújtsunk az egészség megvédésére, visszaszerzésére vonatkozó közérthető ismereteket.
- Tudatosítsuk, hogy alapvető értékünk az élet és az egészség. Ajánljunk ezek megóvására magatartási alternatívákat, gyakorlással, segítséggel és példamutatással.
- Alakítsunk ki egészségvédelmi szokásrendszert, helyes szokások folyamatos gyakoroltatásával és ellenőrzésével.
- Ösztönözzük tanulóinkat – közös véleményformálással, tanácsadással – az egészségvédő magatartás szabályainak megtartására.
- Nyújtsunk segítséget az egészségvédő öntevékenységben és az egészséges életmód kialakításában.
- A délelőttök és a napközis tevékenységek során biztosítsunk lehetőséget arra, hogy a napirendbe beillesztve tudatosan tervezett, fejlesztő mozgással és játékkal levegőn tölthessék szabadidejük nagy részét. (Legalább napi két óra.) Mindezek figyelembevételével alakítsuk helyesen a napi és heti rendet.

1.3.3 Egészséges táplálkozásra nevelés feladatai

- Az egészséges táplálkozás iránti igény kialakítása.

- A kulturált étkezési szokások, az étkezések rendjének kialakítása, és az ízléses terítés iránti igény felkeltése.
- Iskolánk tanulóink számára háromszori étkezést biztosít.
- Folyamatosan nyomon követjük az étkeztetés minőségét, szükség esetén beavatkozást eszközölünk
- Esetenként az eltérő táplálkozást igénylő gyerekek étkeztetését biztosítani kell.
- El kell érünk, hogy tanulóink fogyasztási szokásaiban változás történjen, helyezték előtérbe az egészséges élelmiszereket.
- Az egészséges táplálkozásra nevelést szeretnénk egy „zöldséges hét” bevezetésével, hangsúlyozni és fontosságára felhívni a figyelmet. Ősszel a tanulók technikaórán zöldségekből salátákat készítenek, melyet el is fogyasztanak, és otthon el is készíthetnek szüleiknek. Tavasszal hasonló módon „gyümölcsnapot” tartanánk. A büfében és az automatákban rostos üdítőkkel és gyümölcsökkel egészítenénk ki a kínálatot.

1.3.4 Személyi higiéne kialakításának feladatai

- Helyes tisztálkodási és fogápolási igények kialakítása, technikák elsajátítása.
- Az időjárásnak, évszaknak megfelelő öltözködési szokások kialakítása. Váltócipő használata.
- Gyakori fertőző betegségek megelőzésének, terjedésük megakadályozása módjainak tanulása, ismerete, betartása.
- Káros élvezeti szerek veszélyeinek és fogyasztásuk következményeinek megismerése.
- Rendszeres fogorvosi szűrés és tájékoztatás, szükség esetén kezelések igénybevétele.
- Egészségügyi szolgáltatások rendszeres biztosítása, szükség szerint igénybevétele.
(Iskolaorvos, védőnő, fogorvos)

1.3.5 Mentálhigiéne feladatai

- Biztonságos, nyugodt, bizalommal teli, elfogadó, szeretetteljes légkör biztosítása tanulóink, dolgozóink számára.
- Ésszerűen tervezett oktató és nevelőmunka, mely biztosítja tanulóinknak az egyenletes terhelést.
- A veszélyeztetett és halmozottan veszélyeztetett tanulók körének felmérése és folyamatos segítése. Megfelelő segítségnyújtás a lelkileg sérült tanulóknak az iskolapszichológusokkal

együttműködve. A lelkileg egészséges tanulók mentális épségének megőrzése.

- Személyre szabott beavatkozási lehetőségek alkalmazása, kiegészítése különböző terápiák javaslatával.
- Lehetőségek biztosítása, és személyes példamutatás a szabadidő helyes, egészséges eltöltésére.

1.3.6 Családi életre nevelés feladatai

- Tegyük képessé tanulóinkat a tartalmas, egyenrangú, harmonikus emberi kapcsolatok kialakítására és fenntartására.
- Tudatosítsuk, hogy a család életünk alapvető, legfontosabb közössége.
- Törekedjünk a kívánatos családmódel iránti igény felkeltésére és kialakítására.
- A családi életre nevelés fontos területe a szexuális nevelés.
- Feladatunk, hogy megismerjék és megérthessék testük működését, a nemiségnek az emberi életben betöltött szerepét.
- Tájékoztatnunk kell a gyerekeket a nemi úton terjedő betegségekről, ezek következményeiről, és megelőzési lehetőségeiről. Ismereteket kell nyújtanunk a fogamzásgátló módszerekről, a tudatos családtervezésről.

1.3.7 Az egészségnevelési program segítői

- Iskolaorvos
  - Heti rendszerességgel végzi a gyermekek egészségügyi szűrését és kötelező oltását. A szűrővizsgálatok alapján szakorvosi beutalóval látja el a gyerekeket.
  - Folyamatosan kapcsolatot tart az iskola vezetőségével, jelzi az egészségügyi problémákat.
  - Éves munkatervet készít az intézményvezetővel egyeztetve az aktuális egészségfejlesztési feladatokról.
- Védőnő
  - A hét minden napján segíti az iskolaorvos munkáját, vezeti a dokumentációt.
  - Szűréseket végez.
  - Kezeli a tanulók egészségügyi törzskönyvét, amelyet a gyermek iskolából való távozása után a következő iskolába továbbít.
  - Előadásokat tart az iskola vezetőségével egyeztetett témákban (egészségügyi

felvilágosítások, sebellátás stb.).

- Fogorvos

- Évente két alkalommal végez szűrést osztályonként, előre egyeztetett időpontban, ha szükséges visszarendeli a gyerekeket kezelésre, vagy fogszabályozásra.

- Családsegítő szolgálat vezetője

- A rászoruló családok segítséget kaphatnak. Kapcsolattartók a gyermekvédelmi felelősök.

- A gyermekvédelmi feladatokat a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős látják el. Ő ismeri leginkább a hátrányos helyzetű és problémákkal küzdő családokat. Ebben a munkában az osztályfőnök segítségére is számíthat.

- Családi háttér

A családok nagyobb része rendezett, és elfogadható anyagi körülmények között él. Sok a csonka családban, és egyre elfoglaltabb szülők által nevelt gyerekek száma.

Arra törekszünk, hogy a szülők megaláztatására a családi nevelést kiegészítve neveljük, fejlesszük a gyermekeket. A szülőket partnernek tekintjük a nevelésben, hiszen munkánk nem lehet eredményes a családi megerősítés nélkül. Iskolánk nevelői nyitottak a szülők igényeinek megfelelő figyelembevételére. Mindezek eléréséhez lehetőséget biztosítunk az ismeretek átadásával és programok szervezésével.

1.3.8 Tevékenységi területek

- **Tanórákon:**

- Az életjelenségek megismerése
- Az emberi test részei (testrészek, csontváz, izomzat, mérhető tulajdonságai, változásai, testünk működésének megfigyelése.)
- Érzékszerveink (felismerésük, védelmük, tisztántartásuk)

- Egészséges életmód (helyes napirend, táplálkozás, rendszeres mozgás, tisztálkodás, fogápolás)
- Táplálkozás, fejlődés (táplálékcsoportok, helyes napi étrend, étkezési kultúra, a táplálék útja, a táplálkozás hatása fejlődésünkre, életjelenségeinkre)
- Az egészség megóvása (a betegségek megelőzése, a betegségek és leggyakoribb tüneteik, leggyakoribb fertőző betegségek).
- A légzés (légúti megbetegedések, környezeti ártalmak és a légzés kapcsolata)

- **Szabadidőben** a mozgás és levegőzés biztosítása:

Tanulóink napjuk nagy részét az iskolában töltik, ezért gondoskodnunk kell arról, hogy a napi tanulás mellett módjuk nyíljon pihenésre, játékra, kikapcsolódásra. Arra törekszünk, hogy a szabadidős foglalkozások lehetőséget adjanak arra, hogy a gyerekek minél több fajta foglalatosságot próbáljanak ki, melyek fejlesztik képességeiket, kreativitásukat, mozgáskultúrájukat.

Legalább napi egy-két órát töltsenek a gyerekek a szabad levegőn való mozgással, játékkal.

- a napközit úgy szervezzük, hogy legalább 1 óra szabad mozgásos levegőzés előzze meg a tanulási időt az ebéd után.
- 15 perces szünetek napirendbe iktatásával biztosítjuk levegőzést, és az udvari szabad mozgást.

- Iskolánk szabadidős tevékenységei, amelyek az egészségnevelést szolgálják:

- Szervezett játékos sportfoglalkozások
- Játékos foglalkozások naponta az udvaron szünetekben
- Többnapos osztálykirándulások
- Erdei iskola
- Téma napok – természeti ünnepekről való megemlékezés, projekt hét
- Papírgyűjtési verseny
- Sportversenyek
- Hétfégi kirándulások, túrák szervezése
- Iskolai nyári táborok

- Sportköri foglalkozások
- Az egészségnevelés lehetőségei **osztályfőnöki órákon**
  - önmagunk és egészségi állapotunk ismerete (testi higiénia)
  - egészséges testtartás, a mozgás fontossága (testedzés fontossága)
  - az értékek felismerése és ismerete
  - az étkezés, táplálkozás egészséget befolyásoló szerepe
  - a betegségek kialakulása és gyógyulási folyamatok (gyógyszerhasználat)
  - elsősegély-nyújtási ismeretek, barátság, párkapcsolatok, szexualitás szerepe az egészségmegőrzésben (AIDS prevenció)
  - személyes krízishelyzetek felismerése és kezelési stratégiák ismerete
  - tanulás és tanulás technikái
  - az idővel való gazdálkodás szerepe
  - rizikóvállalás és határai /közlekedés, személyes biztonság/
  - szenvedélybetegségek elkerülése /alkoholizmus, dohányzás/
  - a tanulási környezet alakítása
  - a természethez való viszony az egészséges környezet jelentősége (zaj, légszennyezés, hulladékkezelés)
- **Kapcsolat a szülőkkel**

Törekszünk arra, hogy a szülők minél jobban megismerhessék egészségnevelési alapelveinket.

Ehhez szükség van a folyamatos kapcsolattartásra.

- szülői értekezletek
- fogadó órák
- személyes beszélgetések
- szülők bevonása programjainkba

1.3.9 Az egészségnevelés prevenció programjai

- A felső tagozatos osztályfőnöki órákon az osztályfőnökök folyamatosan foglalkoznak az egészséges életmód kérdéseivel

• Előadókat hívunk a következő témakörökben:

- Káros szenvedélyek, drogok
- Tűzvédelem
- Közlekedésbiztonság

1.3.10 Az iskolában zajló egészségügyi munka

Minden osztályban:

- Általános iskolaorvosi vizsgálat és szűrővizsgálat
- Tisztasági vizsgálat, pediculosis szűrés
- Egészségnevelő előadások, pályázati program keretében

Évfolyamonként:

- 1. osztály** Látás, hallás szűrés
- 2. osztály** Egészségnevelő előadások
- 3. osztály** - egészséges táplálkozás
- 4. osztály** - élelmiszer-biztonság, tárolás (ANTSZ)
- kóistoló, vetélkedő
- 5. osztály** látás, hallás szűrés
- serdülőkor testi - lelki változásai
- családi életre nevelés
- 6. osztály** Diftéria - Tetanus oltás
Morbilli - mumpsz - rubeola oltás lebonyolítása, adminisztrációja
- serdülőkor testi - lelki változásai
- családi életre nevelés
- lányoknak Libress csomag
- 7. osztály** Látás, hallás szűrés
Cardio - vascularis felmérés
Egészségnevelő csoportos foglalkozások
- egészséges táplálkozás
- serdülőkor testi - lelki változásai
- családi életre nevelés
- szexuális úton terjedő betegségek, megelőzése

- fogamzásgátlás

8. osztály   Engerix B (hepatitis elleni) védőoltás 3 részben

Tüdőszűrő vizsgálat

Egészségnevelő előadások, csoportos foglalkozások

- serdülőkor testi - lelki változásai
- családi életre nevelés
- szexuális úton terjedő betegségek
- fogamzásgátlás

1.3.11 Az elsősegély-nyújtási alapismeretek

1.3.11.1 Az iskolai elsősegélynyújtás oktatásának legfőbb célja

Az elsősegélynyújtás olyan beavatkozás, melyet hirtelen egészségkárosodás esetén annak elhárítása, vagy a további állapotromlás megakadályozása érdekében végez az észlelő személy. Legfontosabb szerepe, hogy helyes alkalmazásával lehetővé válik az idővesztés minimálisra csökkentése, mely a maradandó egészségkárosodás nélküli túlélés alapvető feltétele.

Attól az elsősegélynyújtótól várható el eredményes elsősegélynyújtás:

- aki az alapvető ismeretek elméletét és gyakorlatát birtokolja,
- ismereteinek tudatában határozott, céltudatos,
- képes úrrá lenni a helyzeten, mind a saját, mind a környezete hangulatán,
- mértéktartó, mindig annyi beavatkozást végez el, amennyi éppen szükséges.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának **célja**, hogy a tanulók

- ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát;
- ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat.
- ismerjék fel a vészhelyzeteket;
- tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit;
- sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módokat;
- ismerkedjenek meg a mentőszolgálat felépítésével és működésével;
- sajátítsák el, mikor és hogyan kell mentőt hívni.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos kiemelt **feladatok**:

- a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek elsősegély-nyújtási alapismeretek területén;
- a tanulóknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük elsősegély-nyújtás alapismereteit;
- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások keretében – foglalkoznak az elsősegély-nyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretekkel
- a korosztálynak megfelelő elsősegély-nyújtási programok megismerése, kiválasztása és fokozatos bevezetése

1.3.11.2 Az elsősegély-nyújtási alapismeretek **elsajátításának formái**

- a helyi tantervben szereplő tantárgyak tananyagaihoz kapcsolódó ismeretek
- az ötödik-nyolcadik évfolyamon az osztályfőnöki órák tanóráin feldolgozott elsősegély-nyújtási ismeretek: teendők közlekedési baleset esetén, segítségnyújtás baleseteknél; a mentőszolgálat felépítése és működése; a mentők hívásának helyes módja.

1.4 A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

„Igazi **közösség** csak ott jön létre, ahol az emberek rejtélyes módon szeretik egymást. Vagyis barátok. Minden érdeken, valláson, politikán, társadalmi helyzeten és világnézeten túl.”

/Müller Péter/

A közösségfejlesztés iskolánkban kiemelt nevelési feladat, hiszen életünk során mindig valamilyen közösség (család, iskola, nemzet) részei vagyunk. Személyiségfejlődésünk, egyéni és társadalmi boldogulásunk, jóllétünk meghatározó feltétele az, hogy hogyan tudunk egy adott közösségen belül érvényesülni, az egyéni és közösségi érdekeket összeegyeztetni. Fontos, hogy már kisiskolásokban kialakuljon a közösségért érzett felelősség tudata és az érzés, hogy a közösségért tudunk tenni valamit.

Az iskolai közösségfejlesztés **legfontosabb színtere az osztályközösség**. A folyamat sokszor több éven át tart, és folyamatos munkát kíván a benne résztvevőktől. Az osztályközösségért felelős elsősorban az osztályfőnök, de természetesen az osztályban tanító szaktanárok, fejlesztő pedagógusok, pedagógiai asszisztensek szerepe is meghatározó, valamint az intézmény egyetlen dolgozójának felelőssége sem hanyagolható el.

1.4.1 Az iskolai közösségfejlesztés célja

- a demokráciára nevelés, a demokratikus gondolkodás elsajátítása és elfogadtatása;
- a közösséghez tartozás igényének és az iránta érzett felelősségtudatos gondolkodásnak a fejlesztése;
- a közösségi magatartás kialakítása;
- a véleményalkotó és véleménynyilvánító képesség fejlesztése;
- a közösségi szokások, normák kialakítása és azok elfogadása, elfogadtatása;
- a tolerancia és az empátia, a másság elfogadásának fejlesztése;
- a harmonikus emberi kapcsolatok fejlesztése.

1.4.2 A közösségfejlesztés színterei iskolánkban

- osztályfőnöki óra, erkölcsstan óra
- tanórák
- osztályközösség által szervezett programok (tanulmányi kirándulások, helytörténeti séták, színház-és múzeumlátogatások...)
- szabadidős tevékenységek (sportkör, szakkör)
- iskolai ünnepélyek
- névadónkkal, Bolyai Jánossal kapcsolatos évfordulók, megemlékezések, vetélkedők
- az évenkénti hagyományos Bolyai-gála
- erdei iskola, nyári tábor

1.4.3 Iskolai tanulói közösségek megszervezése, irányítása

1.4.3.1 Iskolai tanulói közösségek megszervezése

A tanulók életkori fejlettségének figyelembevétele a tanulóközösségek fejlesztésében (osztályközösségek, csoportközösségek színterén).

Feladat:

- az iskolai élet egyes területeihez (tanórákhoz: az osztály- és csoportközösségek, illetve tanórán kívüli tevékenységekhez: szakkör, sportkör és érdeklődési körök) kapcsolódó tanulói közösségek kialakítása, valamint ezek életének tudatos, tervszerű nevelői fejlesztése

1.4.3.2 A tanulók életkori fejlettségének figyelembevétele a tanulóközösségek fejlesztésében (osztályközösségek, csoportközösségek színterén)

- nevelőmunkánk során alkalmazkodnunk kell az életkorral változó közösségi magatartáshoz, azaz: a kisgyermek heteronóm (a felnőttek elvárásainak megfelelni akaró) személyiségének átalakulásától az autonóm személyiséggé válásig,
- az előbbi feladatból eredően ösztönzést, útmutatást adni az egyéni érdeklődés, képesség, tehetség kibontakoztatására, az önfejlesztés belső erőforrásainak (pl. akaraterő, ambíció, igényesség) kiépítésére,
- megértetni, elfogadtatni az egyre inkább háttérbe szoruló, de nélkülözhetetlen humán értékeket, mint: egymás megbecsülése, tisztelete, az empátia és tolerancia érzése egymás iránt, illetve a konfliktusok vállalása, ezek feldolgozása,
- a devianciához vezető szocializációs problémák észrevetése, potenciális veszélyeinek tudatosítása, az ezekkel kapcsolatos felelősség felébresztése önmaguk és társaik iránt.

1.4.3.3 Az önkormányzás képességének kialakítása

Feladat:

- a tanulói közösségek fejlesztése során ki kell alakítani a közösségekben, hogy a nevelői segítséggel közösen tudjanak maguk elé célt kitűzni, és ennek elérése érdekében összehangoltan tevékenykedjenek, az elvégzett munkát értékelni tudják.

A fentiek érdekében fejleszteniük szükséges:

- diákjaink vitakészségének, kapcsolat és kommunikációs képességeinek kibontakoztatását
- bátorítani a kezdeményezési szándékot és képességeket
- az iskolai programok színterein kínálkozó kreativitás képességét és önállóságot.
- a dönteni tudás, illetve bonyolult helyzetekben a döntés felelősségének felvállalását.

1.4.3.4 A tanulói közösségek tevékenységének megszervezése

Feladat:

- Tervezése és folyamatos megszervezése (ehhez egyik alapvető szintér az osztályfőnöki munka, illetve osztályfőnöki órák, mintegy szocializáló műhelynek tekinthető).
- Ennek érdekében irányítani kell az egyéni és közösségi érdek lehetőségeihez képest történő összehangolását.
- Az irányító pedagógus legfontosabb feladata a közösség tevékenységének tudatos Egyenlő hangsúlyt kell helyezni: a gyermekek társas lényé fejlesztésére, illetve az egyén belső stabilitását segítő, személyiségét kibontakoztató nevelői munkára.

1.4.3.5 A közösség egyéni arculatának, hagyományainak kialakítására

Feladat:

- a tanulói közösségekre jellemző, az összetartozást erősítő erkölcsi, viselkedési normák, formai keretek és tevékenységek rendezetté válásának kialakítása, ápolása
- hangsúlyt helyezünk az iskolai - iskolán kívüli feszültségek, konfliktusok elemzésére, tapasztalatainak általánosítására

1.4.4 A tanítási órán megvalósítható közösségfejlesztő feladatok

Az iskolai nevelés - oktatás kerete az osztály, amely kezdetben nem több, mint azonos korú tanulók csoportjánál. Közösséggé formálása több éven át tartó pedagógiai folyamat, amelyet az iskola valamennyi dolgozója közösen, egymást erősítve végzi, és amelyben meghatározó szerepe van az osztályfőnöknek.

Feladatai:

- a tanulókkal szemben támasztott elvárások pontos, egyértelmű ismertetése; értelmezése (célok kitűzése; az iskolai élet szabályainak ismertetése, betartatása stb.),
- ismerje régióink sajátosságait, értékeit,
- a felmerülő problémák megoldási lehetőségeinek közös megbeszélése a lehető legnagyobb csoportaktivitással, véleményalkotó, véleménynyilvánító képesség,
- oldott légkör megteremtése, amelyben a tanulók őszintén és nyíltan merik elmondani érzéseiket önmaguk és mások viselkedéséről,
- segítségnyújtás a konfliktushelyzetek megoldásában,
- személyes példamutatás,
- diákvezetők nevelése, munkájuk segítése,
- a közösségben előforduló pozitív és negatív élményanyag elemzése, következtetések levonása,
- jutalmazás és büntetés alkalmazása,
- a másság elfogadása,
- váljon érzékeny környezete állapota iránt,
- ismerje a környezet leggyakoribb egészségét, testi épséget veszélyeztető tényezőit és ezek elkerülési módját.

A közösségfejlesztés szempontjából fontos az osztályban tanító tanárok összhangja.

Ezért törekedni kell arra, hogy a nevelők azonos értékrendet képviseljenek, megbeszéljék egy-egy adott osztály problémáit, egységesen lépjenek fel, az eredményes és hatékony munka érdekében.

A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatokat az egyes **tanárok** az alábbi módon segítik:

- a tananyag elsajátítása,
- segítse a tanulók kezdeményezéseit,
- járuljon hozzá a közvetlen tapasztalatszerzéshez,
- a közvetlen tapasztalatszerzés segítse elő a harmonikus kapcsolat kialakítását a természeti és társadalmi környezettel,

- biztosítson elegendő lehetőséget a közösségi cselekvések kialakításának/fejlesztésének segítésére,
- alapozza meg a nemzettudatot, mélyítse el a nemzeti önismeretet, a hazaszeretetet,
- ösztönözzön a szűkebb és tágabb környezet hagyományainak feltárására, ápolására, késztesse az ezekért végzett egyéni és közösségi tevékenységre,
- tegye képessé a tanulót a környezet sajátosságainak, minőségi változásainak megismerésére és elemi szintű értékelésére, során alakuljon ki a tanulóban bátorító, vonzó jövőkép, amely elősegíti a környezeti harmónia létrejöttéhez szükséges életvitel, szokások kialakulását és a környezet iránti pozitív érzelmi viszonyulások erősödését,
- alakítsa ki a tanulóban, hogy a környezet ismeretén és személyes felelősségén alapuló környezetkímélő magatartás egyéni és a környezeti szinten egyaránt legyen a tanulók életvitelét meghatározó erkölcsi alapelv,
- irányítsa a tanulót arra, hogy az önálló ismeretszerzés, véleményformálás és –kifejezés, a vélemények, érvek kifejtésének, értelmezésének megvédésének a képességei álljanak a kommunikációs kultúra középpontjában,
- fejlessze ki a tanulóban az új információs rendszerben való eligazodás, valamint annak kritikai módon való használatának képességét,
- adjon ismereteket a betegségek, balesetek, sérülések elkerülése, az egészség megőrzésére és személyi, tárgyi környezete segítse azoknak a pozitív beállítódásoknak, magatartásoknak és szokásoknak a kialakulását, amelyek a gyermekek, ifjak egészségi állapotát javítják,
- fejlessze a beteg, sérült és fogyatékos embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartást,
- fordítson figyelmet a családi életre,
- kapjon átfogó képet a munka világáról.

Külön ki kell emelni, hogy a közösségfejlesztés során nem csak a pedagógusoknak van feladatuk, hanem az iskolában foglalkoztatott valamennyi dolgozónak, sőt az iskolát segítő szervezetek vezetőinek is, hiszen megjelenésével, viselkedésével, beszédstílusával, társas kapcsolatával az intézmény valamennyi dolgozója példaként áll a diákok előtt.

Ezért iskolánkban a közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatokat a nevelőtestület a szülői munkaközösséggel és a diákönkormányzattal egyeztetve határozta meg és egyes pontjait (dőlt betűvel szedett) kötelező feladatként határozta meg az alkalmazotti közösség számára.

A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladataink az alábbiak.

Törekedjünk arra, hogy minden tanuló:

- ismerje meg azokat a társas együttélés alapvető szabályait, amelyek a közösségben való harmonikus kapcsolatok kialakításához elengedhetetlenek,
- megismerje népünk kulturális örökségének jellemző sajátosságait, nemzeti kultúránk nagy múltú értékeit,
- sajátítsa el azokat az ismereteket és gyakorolja azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismeréséhez, megbecsüléséhez, az ezekkel való azonosuláshoz vezetnek,
- legyen nyitott, megértő a különböző szokások, életmódok, kultúrák, vallások; a másosság iránt, becsülje meg ezeket,
- valamilyen módon közvetlenül is vállaljon részt a nemzetközi kapcsolatok ápolásában,
- legyen képes a környezeti válság elmélyülésének megakadályozására, elősegítve az élő természet fennmaradását és a társadalmak fenntarthatóságát,
- váljon érzékennyé környezete állapota iránt,
- kapcsolódjon be közvetlen környezetének értékeinek megőrzésébe, gyarapításába,
- életmódjában a természet tisztelete, a felelősség, a környezeti károk megelőzésére törekvés váljon meghatározóvá,
- szerezzen személyes tapasztalatokat az együttműködés, a környezeti konfliktusok közös kezelése és megoldása terén,
- legyen képes az új audiovizuális környezetet megérteni és azt szelektíven használni,
- tanulóink tudjanak társaikkal és a felnőttekkel is adott témáról, anyanyelvén szabatosan kommunikálni,
- az önálló, felnőtt életében képes legyen életmódjára vonatkozóan helyes döntéseket hozni, egészséges életvitelt kialakítani,
- ismerje meg a környezet leggyakoribb egészségét, testi épséget veszélyeztető tényezőit és ezek elkerülésének módjait,
- kapjon kellő mélységű támogatást a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzéséhez,
- tanuljon meg tanulni,
- tudja, hogy életpályája során többször pályamódosításra kényszerülhet,
- legyen képes önellenőrzésre, egymás segítésére és segítő szándékú ellenőrzésére,
- tevékenysége erősítse a közösséghez való kötődést.

1.4.5 Az egyéb foglalkozások közösségfejlesztő feladatai

Hasonlóan nagy jelentőségűek a nyári táborok, melyekből évente hármat is szerveznek tanáraink (vándor-, állótáborok, erdei iskola).

A tábori körülmények, az egymásrataltság, segítségnyújtás, az esti beszélgetések erős kötődést eredményeznek a társakhoz és az iskolához egyaránt. Kialakítják, illetve növelik a toleranciakészséget, elismertetik a szabályok betartásának szükségességét, így pozitívan hatnak vissza az iskolai életben való viselkedésre is. A tanár-diák kapcsolat alakításában, egymás alaposabb megismerésében és elfogadásában is nagy szerepük van.

1.4.6 A diákönkormányzati munka közösségfejlesztési feladatai

1.4.6.1 A diákönkormányzat

A tanulók pályájuk formálásához, alakításához hozzájárulhatnak azzal is, hogy kommunikációs készségük eredményes. A megoldási lehetőségek végiggondolása, az érvek, ellenérvek ütköztetése, a dilemmahelyzetek elemzése számos műveltségterület fejlesztési feladatában megtalálható. Az életvezetési kompetenciaterület tartalmi elemei: az életpálya - építés, felkészülés a felnőtt lét szerepeire, a tudatos időbeosztás tervezése, a munka, a családi élet és a szabadidős tevékenységek közötti egyensúly megteremtésére. A *vitakommunikáció* készségének fejlesztése a diákönkormányzati feladatok lényeges eleme.

Az alsó és felső tagozat diákönkormányzat képviselői (osztályonként 2-2 fő) havonta DÖK - megbeszélésen vesz részt. A megbeszéléseken a diákok képviselői megbeszélnek a soron következő iskolai rendezvényt, feladatot.

Az alsó és a felső tagozat munkáját 1-1 DÖK - vezető irányítja. A DÖK - vezetők a tanév elején éves programtervezetet állítanak össze. A diákok kéréseit, igényeit, szórakozási - kulturális igényeiket mindig szem előtt tartják.

A DÖK - képviselők rendszeres és szoros információs kapcsolatot tartanak fenn a tanulóifjúsággal. A megbeszéléseken a DÖK - képviselők az osztályuk elképzeléseit, kéréseit képviselik. A diákönkormányzat ősszel tanulmányi kirándulást szervez a diákoknak. Ősszel és tavasszal intézi az egész iskolát megmozgató papírgyűjtést. A jutalmakat az iskolagyűléseken adják át az osztályoknak. A Mikulás is a DÖK feladata.

Az évi két - kerületi - úszóverseny szintén átfogja az egész iskolát. Hagyományosan dobogós helyezést érnek el itt diákjaink. Úgy gondoljuk, úszóosztályaink (alsótól felsőig) ezeken a versenyeken megmutathatják: az úszás szeretete egész általános iskolai tanulmányi éveiket meghatározza. Az év végén gyermeknap zárja a diákönkormányzati eseménysorozatot. Tematika szerint szervezik a DÖK - vezetők - (DÖK - képviselőkkel) ezt a színes és szórakoztató, egész napos rendezvényt.

Az iskola több pontján található faliújság, amin a diákönkormányzat hirdeti programjait, feladatait. A dekorációt, a faliújságok tartalmi és formai megjelenítését más és más osztály vállalja. Az információ mellett az esztétikai igényesség is meghatározó szerepet kap.

A kerületi önkormányzat (KIFŐ) diákokkal foglalkozó szervezetével szoros kapcsolatot tart fenn a diákönkormányzatunk. A rendezvényeiken, versenyeken diákjaink mindig kimagasló eredményt értek el.

1.4.7 A szabadidős tevékenység közösségfejlesztő feladatai

1.4.7.1 A szabadidő megszervezése iskolán kívül, iskolán belül

A szabadidő - szervező éves munkaterv alapján állítja össze programtervezetét. Havonta három alkalommal - délután - osztályokat invitál kiállításokra, múzeum- és színházlátogatásokra. A kulturális szabadidős rendezvényeket minden esetben tartalmilag előkészíti vagy szóban, vagy faliújságon keresztül. Fontosnak tartjuk, hogy minden alkalommal más és más osztály vegyen részt az iskolán kívüli programokon.

A napi postákban rendszeresen bukkanunk érdekes - diákokat lelkesítő - budapesti, országos rendezvényekre, pályázatokra. A diákok szívesen látogatják a kerületi közművelődési intézményeket (Kispesti Munkásotthon, Wekerlei Kultúrház és Könyvtár, Vigadó, Helytörténeti Gyűjtemény), beneveznek a szaktanárok és az osztályfőnök irányításával - kerületi vetélkedőre, tehetségkutató fesztiválokra. A közeli közművelődési intézmények színházi programjai is rendkívül népszerűek: azok a gyerekek, akik amúgy nem jutnának el távolabbi színházakba, örömmel vesznek részt ezeken az előadásokon. A kulturális élmény mellett elsajátítják a kulturált viselkedés elemi szabályait is.

Az iskolai ünnepélyek színvonalára, hatására minden esetben hangsúlyosan figyel a rendezőosztály és osztályfőnöke. Lehetőség szerint művészeket, csoportokat is igyekszünk

meghívni ünnepélyeinkre. Az osztályok ilyenkor ünneplőbe öltöznek, megtisztelve ezzel is egyrészt az ünnepélyt, másrészt a műsort adó iskolatársakat.

Kiemelt figyelmet szentelünk a Bolyai-gálánkra is. Minden évben diákjaink produkciókkal készülnek erre az alkalomra. A néptáncsoportok és a ritmikus gimnasztika osztályok bemutatják: mit értek el az elmúlt időszakban.

Az udvari szünetben a diákok - szabadidő-szervező vagy testnevelő tanár vezetésével - udvari játékokban mérik össze tehetségüket. A nagyszüneti együttjátászás célozza egyszer a sportolás fontosságát, másrészt az eltérő korosztályok a játék hevében egymáshoz közelebb kerülését.

A tantestület minden évben indít erdei iskolát. A tanév végén több osztályból verbuválódik az alkalmi csoport. Az erdei iskola mindig hazánk új tájait mutatja be diákjainak. A tanulmányi kirándulások felejthetetlen élményt nyújtanak diákjainknak. Az osztályfőnökök tervszerűen készülnek ezekre a kirándulásokra. Fontosnak tartják: a múzeumlátogatás, a kulturális feltöltődés éppolyan meghatározó a kirándulások esetében, mint a túrázás, az önfeledt szórakozás.

A kirándulásokról, az iskolai élményekről a gyerekek rajzokat készítenek. Az iskola falait igyekszünk ezekkel díszíteni. A vitrinekben, a kiállítási tablókön megjelennek a diákok kézműves munkái, írások, írói szárnypróbálgatások, rajzok. Célunk: iskolai - iskolán kívüli programjainkon erősíteni, fejleszteni diákjaink iskolai közösségbe tartozó érzését, hiszen az iskola akkor élő, ha a diákok szívesen járnak ide, jól érzik itt magukat.

1.4.8 Iskolai hagyományaink

- A Bolyai János emlékének ápolása, emlékhely koszorúzása
- Bolyai - verseny
- Bolyai - vetélkedő
- Bolyai – díj
- Nagy Könyv-napok
- Az”Év tanára” díj
- Papírgyűjtés (tavasszal, ősszel)
- Dekorációs versenyek
- Tehetséges diákok munkáiból kiállítások
- 5 évente iskolánk alapításáról megemlékezések
- Mikulás

- Karácsonyi ünnepségek
- Iskolagyűlések
- Bolyai-gála
- Iskolai, kerületi versenyek
- Költészet napja, Föld napja, Pedagógusnap
- Nyílt órák, bemutatóórák
- Kisállat-kiállítás
- Gyermeknap
- Vándortáborok, erdei iskola
- Túrák
- Iskolai ünnepélyek
- Török testvériskolánkkal kapcsolattartás
- Úszó-, futóversenyek, bajnokságok
- Tantestületi kirándulás
- „Határtalanul” program
- Erzsébet-táborban való részvétel
- Iskolánk szobrainak óvása, emléktábláink koszorúzása

1.5 A pedagógusok helyi feladatai, az osztályfőnök feladatai

1.5.1 A pedagógus kötelességei Nkt. 62.§

A pedagógus alapvető feladata a rábízott gyermekek, tanulók nevelése, oktatása, a kerettantervben előírt törzsanyag átadása, elsajátításának ellenőrzése, sajátos nevelési igényű tanuló esetén az egyéni fejlesztési tervben foglaltak figyelembevételével. Ezzel összefüggésben kötelessége különösen, hogy

- nevelő és oktató munkája során gondoskodik a gyermek személyiségének fejlődéséről, tehetségének kibontakoztatásáról, ennek érdekében tegyen meg minden tőle elvárható, figyelembe véve a gyermek egyéni képességeit, adottságait, fejlődésének ütemét, szociokulturális helyzetét,
- a különleges bánásmódot igénylő gyermekekkel egyénileg foglalkozzon, szükség szerint együttműködjön gyógypedagógussal vagy a nevelést, oktatást segítő más

szakemberekkel, a bármilyen oknál fogva hátrányos helyzetű gyermek, tanuló felzárkózását elősegítse,

- segítse a tehetségek felismerését, kiteljesedését, nyilvántartsa a tehetséges tanulókat,
- előmozdítsa a gyermek, tanuló erkölcsi fejlődését, a közösségi együttműködés magatartási szabályainak elsajátítását, és törekedjen azok betartatására,
- egymás szeretetére és tiszteletére, a családi élet értékeinek megismerésére és megbecsülésére, együttműködésre, környezettudatosságra, egészséges életmódra, hazaszeretetre nevelje a gyermekeket, tanulókat,
- a szülőt (törvényes képviselőt) rendszeresen tájékoztassa a tanuló iskolai teljesítményéről, magatartásáról, az ezzel kapcsolatban észlelt problémákról, az iskola döntéseiről, a gyermek tanulmányait érintő lehetőségekről,
- a gyermek testi-lelki egészségének fejlesztése és megóvása érdekében tegyen meg minden lehetséges erőfeszítést: felvilágosítással, a munka- és balesetvédelmi előírások betartásával és betartatásával, a veszélyhelyzetek feltárásával és elhárításával, a szülő - és szükség esetén más szakemberek bevonásával,
- a gyermekek, a tanulók és a szülők, valamint a munkatársak emberi méltóságát és jogait maradéktalanul tiszteletben tartsa, javaslataikra, kérdéseikre érdemi választ adjon,
- az ismereteket tárgyilagosan, sokoldalúan és változatos módszerekkel közvetítse, oktatómunkáját éves és tanórai szinten, tanulócsoporthoz igazítva, szakszerűen megtervezve végezze, irányítsa a tanulók tevékenységét,
- a kerettantervben és a pedagógiai programban meghatározottak szerint érdemjegyekkel vagy szóvegesen, sokoldalúan, a követelményekhez igazodóan értékelje a tanulók munkáját,
- részt vegyen a számára előírt pedagógus-továbbképzéseken, folyamatosan képezze magát,
- tanítványai pályaorientációját, aktív szakmai életútra történő felkészítését folyamatosan irányítsa,
- a pedagógiai programban és az SZMSZ-ben előírt valamennyi pedagógiai és adminisztratív feladatait maradéktalanul teljesítse,
- pontosan és aktívan részt vegyen a nevelőtestület értekezletein, a fogadóórákon, az iskolai ünnepeken és az éves munkaterv szerinti rendezvényeken,
- határidőre megszerezze a kötelező minősítéseket,
- megőrizze a hivatali titkot,
- hivatásához méltó magatartást tanúsítson,

- a gyermek, tanuló érdekében együttműködjön munkatársaival és más intézményekkel.

1.5.2 A törvényben rögzített kötelezettségek alapján a pedagógusok legfontosabb helyi feladatai

- a tanítási órákra való felkészülés,
- a tanulók dolgozatainak javítása,
- a tanulók munkájának rendszeres értékelése,
- a megtartott tanítási órák dokumentálása, az elmaradó és a helyettesített órák vezetése,
- javító, osztályozó vizsgák lebonyolítása,
- kísérletek összeállítása, dolgozatok, tanulmányi versenyek összeállítása és értékelése,
- a tanulmányi versenyek lebonyolítása,
- tehetséggondozás, a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok,
- felügyelet a vizsgákon, tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken,
- iskolai kulturális, és sportprogramok szervezése,
- osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői, diákönkormányzatot segítő feladatok ellátása
- iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés,
- szertárrendezés, a szakleltárak és szaktantermek rendben tartása,
- osztálytermek rendben tartása és dekorációjának kialakítása.

1.5.3 Az osztályfőnök feladatai és hatásköre

Az osztályfőnököt az igazgató bízza meg minden tanév júniusában, elsősorban a felmenő rendszer elvét figyelembe véve.

A közösségfejlesztés fejezetben megfogalmazottakon túl az osztályfőnök további feladatai:

- Az iskola pedagógiai programjának szellemében neveli osztályának tanulóit, munkája során maximális tekintettel van a személyiségfejlődés jegyeire.
- Együttműködik az osztály diákbizottságával, segíti a tanulóközösség kialakulását.
- Segíti és koordinálja az osztályban tanító pedagógusok munkáját. Kapcsolatot tart az osztály szülői munkaközösségével.

- Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét.
- Minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti.
- Szülői értekezletet tart.
- Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli teendőket: digitális napló vezetése, ellenőrzése, félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatása, bizonyítványok megírása, továbbtanulással kapcsolatos adminisztráció elvégzése, hiányzások igazolása.
- Segíti és nyomon követi osztálya kötelező orvosi vizsgálatát.
- Kiemelt figyelmet fordít az osztályban végzendő ifjúságvédelmi feladatokra, kapcsolatot tart az iskola ifjúságvédelmi felelősével.
- Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.
- Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére, segélyezésére.
- Részt vesz az osztályfőnöki munkaközösség munkájában, segíti a közös feladatok megoldását.
- Rendkívüli esetekben órát látogat az osztályban.

1.6 A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

NKT 4.§13. kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló:

- a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló
  - aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,
  - ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,
  - ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló,
- b) hátrányos helyzetű gyermek, tanuló

1.6.1 A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek

NKT 4.§14. kiemelten tehetséges gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség,

- Tehetséges tanulóink rendszeresen kapnak szorgalmi feladatot, könyvtári kutatómunkát. A színes szakkörválaszték lehetőséget ad arra, hogy mindenki megtalálja a számára legmegfelelőbbet.
- Angol, matematika és informatika tantárgyakból bontott csoportrendszerben oktatunk. Nívócsoportok a tananyaggal mélyebben ismerkedhetnek meg. A „b” csoport tanulói közül, kiváló teljesítmény alapján, önmaga képességfejlődése eredményeképp, bekerülhetnek a nívócsoportba. Ezt a fajta átjárhatóságot alkalmazzuk a gyakorlatban. A fejlődési lehetőség minden tanuló számára vonzó lehetőség. A kiscsoportos foglalkozás is kedvez a tehetséggondozásnak.
- Kerületi versenyein kiváló képességű gyermekeink képviselik iskolánkat. Eredményeikre az iskola büszke. Arcképeiket rendszeresen kifüggesztjük a folyosókra. Az iskolába érkező posták közül válogathatunk egyéb vonzó lehetőségek között: országos vetélkedőkre, kvízzjátékokra nevezük be tehetséges tanulóinkat. A versenyeken elért eredmények megjelennek iskolánk honlapján.
- A 8. osztályos tanulók képviselői valamelyik felső tagozatos osztályban előadást tarthatnak diáktársaiknak. Ezek a rendkívüli osztályfőnöki órákon valóban a gyereké a főszerep. A nyolcadikos diáktársak saját tapasztalataikat, élményüket mondják el a többi gyermeknek. Megerősítik az osztályfőnöki, tanári véleményeket, jó tanácsokat. Ezt a kezdeményezést a jövőben is szeretnénk folytatni.
- Egyénre szabott elsajátítási, készség – és képességfejlesztési utakat biztosítunk, az ennek megfelelő eszközrendszerrel.

1.6.2 A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkózását segítő program

- A felzárkóztatás a tehetséggondozás mellett egy másik igen hangsúlyozott pedagógiai feladat. A gyermekvédelem minden évben felméri azokat a tanulókat, akik felzárkóztatásra szorulnak, és nagyobb figyelmet követelnek. A korrepetálásokra, a tanulószobákra fordított óraszámokat megtervezzük, megszervezzük és ellenőrizzük. Ezekről a foglalkoztatásokról elsősorban azt várjuk, hogy hatékony legyen.
- A szabadidő-szervező színes kínálatot nyújt az osztályfőnököknek, így a gyermekek válogathatnak a lehetőségek közül. Egy évben többször szervezünk színház- és múzeumlátogatást, elsősorban a közelben. Tanári kísérettel vesznek részt kulturális rendezvényeken. Az a célunk, hogy ez a szolgáltatás mindenki számára elérhető legyen. A

napköziben a pedagógusok a tanulás ideje alatt rendszeresen foglalkoznak lemaradó gyermekekkel. Differenciáltan foglalkoznak a napközis diákokkal.

- az iskolai könyvtár a tehetséggondozás és a felzárkóztatás legpregnánsabb helyszíne. A klubkönyvtár arra törekszik, hogy a könyvtáros vezetésével a gyerekeknek reggeltől délutánig otthonos környezetet alakítson ki. A légkör is közvetlen, barátságos és minden gyermekre nyitott. A tehetséges tanulók itt végeznek adatgyűjtést, a pedagógusok gyakran itt foglalkoznak a gyerekekkel, délután kézműves foglalkozásokat tart a könyvtáros. Arra törekszünk, hogy külső programjaink mellett az iskola is adjon lehetőséget arra, hogy találjanak a gyerekek számukra kellemes környezetet.

1.6.2.1 Tevékenységformák:

- Differenciált tanulásszervezés
- Kooperatív technikák alkalmazása
- Projekt-módszer elterjesztése
- Témahetek, témanapok /Nagy Könyv hét, Bolyai-hét/
- Tevékenységközpontú pedagógiák
- Individuális tanulás előtérbe helyezése.
- Az alapozó időszak elnyújtása.
- Fejlesztő értékelés bevezetése
- A tapasztalatszerzés lehetőségeinek kitágítása, IKT eszközhasználattal.

Sikeresen alkalmazhatók a differenciált tanulásszervezésnek az alábbi formái:

- individuális tanulás:

Valamennyi gyerek számára biztosítjuk az egyéni haladást.

- kooperatív tanulás:

A tanulási tartalom elsajátítása, és a készség – és képességfejlesztés csoportos formában történik. A tanulók aktívan együttműködnek a siker érdekében. A tanulási képességek és a szociális készségek a kooperatív tanulási módszerrel egyszerre fejleszthetők (leghatékonyabb más tanulásszervezési módokkal vegyesen alkalmazva).

- projekt módszer:

Ez az a módszer, amely összefogja mindazt a sok-sok módszert és eszközt, amelyek külön-külön is nagyon sokat segítenek a gyerekek sikeres tanulásában. A projekt a gyerekek érdeklődésére épít, ami kizárja, hogy csak a tankönyvet tanítsuk, lapozzuk és évekig központi vagy irányító tanmenet alapján dolgozzuk fel. A projekt komplex fejlesztési lehetőség, amely tartalmazza az önálló tanulást, a kutatást az önálló ismeretszerzést és a nagyfokú integrációt.

1.6.2.2 Feltételek:

Tárgyi feltételek:

- Iskolai könyvtár, digitális tananyaggyűjtemény,
- Számítógép, mint fejlesztőeszköz,
- Zenei anyagok,
- Variálható tanterem berendezés a csoportfoglalkozásokhoz.
- Megfelelő tankönyvek és szakmai könyvek (egyszerű alapfeladatokkal, többszintű nehézségi fokkal, szorgalmi és választható feladatokkal).

Személyi feltételek:

- A tanár gyerekekkel szembeni beállítódása (igenlő legyen, ne ambivalens, ne előítéletes). Hatékony tanuló megismerési technikák alkalmazása.
- A tanár nevelési stílusa megfelelő legyen (együttműködő, ne erőszakos, ne tehetetlen, ne korlátozó, ne közömbös). Differenciálás heterogén csoportban.
- A tanár tudása megfelelő legyen. Legyen képes a pedagógus önművelésre, önképzésre. IKT eszközhasználat.
- Jó kapcsolat a családdal. Szükség esetén bevonva az ifjúságvédelmi felelőst és a Családsegítő Szolgálat munkatársait.
- Továbbképzések a differenciált tanulásszervezéshez.
- Rendelkezik olyan bővíthető biztos ismeretekkel, készségekkel, képességekkel és jártasságokkal, amelyek képessé teszik őt arra, hogy a középiskolás követelményeknek a későbbiekben megfeleljen.
- Ápolja és tiszteli a hagyományokat.

- Ismeri a kulturált viselkedéshez, az emberek közötti kapcsolatokhoz, valamint a közösségben éléshez szükséges viselkedés- és magatartásformákat.
- Határozott elképzeléssel bír saját közelebbi és távolabbi jövőjét és sorsát illetően.

1.6.3 A beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdők segítése

Szociális inadaptáció (beilleszkedés nehézsége) gyűjtőfogalom: a magatartási rendellenességek tárháza. Nincs olyan kritérium, amely alapján a magatartási zavart biztonságosan meghatározhatnánk, illetve elkülöníthetnénk a normális viselkedéstől. Vezető tünet alapján a viselkedészavar mindig az alkalmazkodás, a családba vagy közösségbe való beilleszkedés nehézségét jelenti.

1.6.3.1 A nehezen nevelhető gyermekek közös sajátosságai:

- viselkedésük nagyon eltér az adott életkorban megkívánható helyes viselkedéstől;
- beilleszkedési, alkalmazkodási nehézségeik vannak az iskolában;
- nem hatékonyak náluk az általában használt nevelési eljárások;
- nem olyan fokú a magatartási problémájuk, hogy speciális, intézeti nevelés lenne szükséges;
- értelmi fejlettségük normális;
- nehezen nevelhetőség gyakran együtt jár testi és pszichés tünetekkel;
- általában nem felel meg a nevelési és oktatási követelményeknek, gyakori a teljesítmény-kudarca.

1.6.3.2 A nehezen nevelhetőség tünetei:

- Agresszív támadó magatartás. Bátor, vakmerő fellépés, de mögötte magány, feszültség, szomorúság, szorongás van. Kompenzáció! Lehetséges okok: érzelmi kielégítetlenség, durva bánásmód, az ismétlődő frusztrációk váltják ki az agressziót.

- Regresszív védekező magatartás. Aktivitás hiánya, szorongás a szerepléstől, kudarcérvélés, önállótlanág, feladathelyzetben erős szorongás Ok: szorongás, félelem a tárgyvesztéstől.
- Az erkölcsi magatartás zavarai. Hazugság, csavargás, lopás, ha mértéke nem éri el a kriminalitás fokát. Problematikus a megítélése. Ok: súlyos emocionális helyzet.

1.6.3.3 Lehetséges okok: személyen belüli és környezeti tényezők kölcsönhatása, környezeti ártalmak

- családi környezet ártó hatásai:
  - családi szituáció nehézségei, család életkörülményei,
  - nevelési hibák,
  - nevelés hiánya ⇒ elhanyagolt, magára hagyatott, kiszolgáltatott gyermek,
  - túl szigorú nevelés ⇒ szélsőséges indulatok, félelem, szorongás, agresszió,
  - kényeztető, mindent megengedő, elnéző nevelés ⇒ szorongó, önállótlan, passzív gyermek, egoista, összeférhetetlen a közösségben,
  - következetlenség ⇒ következetlen, őszintétlen gyermek,
  - a családi nevelés nincs összhangban az iskolával (kettős nevelés),
  - nem reális, túlzott igényeket támasztó nevelés ⇒ fáradtság, kimerülés, önbizalomvesztés a gyerekekben,
  - szülők személyiségjegyei, deviáns magatartásuk,
  - a család és az iskola ellentéte,
  - traumatizáló élmények.
- iskolai ártalmak (túl magas követelmények, túl szigorú magatartás, rossz módszerek, túlzott engedékenység, irányítás nélküli nevelés),
- gyermek kedvezőtlen társas pozíciója (ok és következmény is) ördögi kör lehet: iskolai kudarc ⇒ peremhelyzet ⇒ énképére visszahat ⇒ nem motivált ⇒ még nehezebb a társas beilleszkedés ⇒ teljesítménye csökken,
- koragyermekkori enyhe idegrendszeri sérülés (terhesség alatt, szülés alatt, idegrendszeri megbetegedés, trauma) ⇒ tűrőképessége gyengébb - ez lehet az alábbi tünetek hátterében: hiperaktivitás, gyors fáradékonyság, fokozott érzelmi ingerelhetőség, mozgásos ügyetlenség, kritikai gondolkodás alacsonyabb szintje - minimális agyi károsodás

(nincsenek regisztrálható specifikus neurológiai tünetek, átlagosan fejlett értelmi szint, de idegrendszer funkcionális éretlensége) ⇒ kisebb tolerancia.

1.6.3.4 Magatartási problémákat előrejelző, odafigyelést igénylő gyermeki megnyilvánulások:

- a teljesítmény-visszatartás, az iskolával való szembefordulás jelei lehetnek:

gyakori hiányzások, a házi feladatok elkészítésének és az órára való felkészülésnek sorozatos elmulasztása, rongálások az épületen belül, jelzések az iskolán kívüli kedvezőtlen eseményekről (pl. utcai verekedés, a kisebbek bántalmazása), jelzések a gyerekek iskolán kívüli kedvezőtlen kapcsolatairól (csellengő, idősebb fiatalok társaságának keresése);

- a gyermek feszültségét, nyugtalanságát, kedvezőtlen közérzetét jelző megnyilvánulások:

mozgásos nyugtalanság, fokozott rohangálás, veszekedések, a konfliktusok számának emelkedése, a verekedések, a fizikai erőszak előfordulásának emelkedése, a sírás, érzelmi-indulati kitörések gyakoribbá válása, a gyerekek egy részének passzivitásba, esetleg „passzív ellenállásba” vonulása;

- pszichikus zavar előrejelzői:

teljes érdeklődéshiány, elkülönülés a társaktól, gyakori hangulatváltozás, fokozott érzékenység, gyakori betegség, a játéköröm hiánya, a képzelet és a valóság közötti eltérés felfogásának nehézsége, nagyfokú önbizalomhiány, jó értelmi képességek mellett gyenge teljesítmény;

- a tanulást nehezítő, akadályozó tünetek, amelyekre oda kell figyelni a teljesítménykudarok megelőzése érdekében:

a figyelemösszpontosítás zavara, mozgásos nyugtalanság, a finommotoros mozgások összerendezésének nehézsége, írás és/vagy olvasás zavara, téri tájékozódás nehézsége, a rövididejű és/vagy a megtartó (hosszú távú) emlékezet gyengesége, logikai feladatok, gondolkodási műveletek elvégzésének nehézsége, a nyelvi kifejezőkészség alacsony szintje, beszédhiba, a tanulási motiváció, érdeklődés hiánya, fokozott teljesítményszorongás;

- az érzelmi élet zavarára utaló jelenségek:

nyugtalan, túl mozgékony, figyelmetlen, szétszór, túlzottan fáradékony, visszahúzódo, fél (a sötétől, az iskolától, a társaitól, a feladattól stb.) támad, verekszik, bohóckodik, megszegi a szabályokat.

- A magatartási problémák egy része serdülő és ifjúkorban deviáns viselkedéssé válhat.

Deviáns magatartás: a társadalomban elfogadott jogi, erkölcsi és szokásnormáktól negatív irányban eltérő megnyilvánulás, amely a normák megszegésében, az értékek elutasításában, a velük való szembefordulásban jut kifejezésre.

Deviáns jelenségek: antiszocialitás, öngyilkosság, alkoholizmus, drogfüggőségek, szexuális aberrációk, kriminalitás, szélsőséges indulatok kiélése...

A deviáns személyiségfejlődés folyamat, több fázisa van: nem specifikus pszichés tünetek, zavarok ⇒ diffúz panaszok ⇒ veszélyeztetettség körvonalazódása ⇒ predeviáns állapot.

A pedagógusok az alábbi jegyek alapján figyelnek fel a deviáns veszélyeztetettségre:

- beszédstílus (szegényes szókincs, sztereotípiák, tartalmilag sivár kommunikáció, trágárság),
- megjelenés (tápláltság, elhanyagoltság, szélsőséges divatőrület),
- viselkedés (agresszív, támadó, magányosság, peremhelyzet, hiperaktivitás, szélsőséges érzelmi reakciók, csavargás, teljesítményromlás).

1.6.3.5 A pedagógiai tevékenységünk feladatai

Megelőző és segítő pedagógiai tevékenységünk során fokozott figyelmet fordítunk a tanulói személyiségi jogok tiszteletben tartására. A pedagógiai tevékenységünk célja a gyermekbarát, gyermekekre figyelő pedagógia megteremtése

- A tanulók családi hátterének, társas kapcsolatainak feltérképezése, környezettanulmány készítése.
- A negatív viselkedési megnyilvánulások okainak felderítése, lehetőség szerinti orvoslása egyéni bánásmóddal, egyéni és csoportos pszichoterápiával, személyes beszélgetésekkel, példaadással, szeretettel, rendszeres pedagógusi-szülői együttműködéssel, odafigyeléssel.

- Családlátogatások, fogadóórák során a szülők nevelési gondjaihoz tanácsadás, a szülők erkölcsi támogatása.
- A tanuló érdeklődési körének megfelelő tanórán kívüli és szabadidős foglalkozásokra irányítás.
- A kortárs csoport pozitív motiválásának pedagógiai felhasználása.
- A Nevelési Tanácsadó és Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat szakembereitől segítség kérése; az együttműködési formák kialakítása.
- Az iskolai pszichés ártalmak elhárítása (stressz, túl magas követelmények, túlzott engedékenység stb).
- A mentális egészség kialakítása:
  - a jólét pozitív érzete,
  - a hit saját értékességükben és méltóságukban, valamint mások értékében,
  - a képesség, hogy megbirkózzanak gondolataikkal, életvezetési és kockázatvállalási nehézségeikkel,
  - a képesség kölcsönösen kielégítő személyes kapcsolatok kezdeményezésére, fejlesztésére és fenntartására.
- Szemléletformálás: azt kell elérni, hogy a különféle problémák miatt nehezebb helyzetben lévő társaik iránt elfogadók legyenek a gyerekek, a szülők. Ezért meg kell ragadnunk minden lehetőséget és meg kell tennünk minden tőlünk telhetőt, hogy a társadalmi értékrendbe beépüljön az eltérő viselkedés, gondolkodás létjogosultsága. Ennek következtében az egyének tudatába tartósan beépülnek olyan értékek, melyek a társadalmi együttélést jobbbá, humánusabbá teszik.

1.6.4 Az ifjúságvédelemi feladatok ellátása

1.6.4.1 Gyermek- és ifjúságvédelem célja, feladata

A gyermekvédelemről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény, valamint a köznevelési törvény együttesen határozza meg feladatainkat.

A gyermek- és ifjúságvédelemi feladatok megszervezéséért és ellátásáért a nevelési és oktatási intézmény vezetője felel, de köteles abban közreműködni valamennyi pedagógus. A

gyermekvédelemmel kapcsolatos iskolai munkát a gyermek- és ifjúságvédelmi megbízott hangolja össze, melyet a pedagógusok, az iskolaorvos és a védőnő végzik.

Az iskola vezetőjének kell gondoskodnia a gyermek-és ifjúságvédelmi felelős munkájához szükséges feltételekről.

Az iskolai gyermek- és ifjúságvédelem célja az iskola valamennyi tanulója érdekében, védelmében a hátrányos és veszélyeztetett helyzetű tanulók esélyegyenlőségének, szociális hátrányainak csökkentésével megelőzni, elhárítani és enyhíteni a tanulók egészséges testi és személyiségfejlődését gátló tényezőket. Továbbá feladata a károsan ható környezeti ártalmak, magatartásmódok kiszűrése, egészségnevelő, közösség-és személyiségfejlesztő programok segítségével.

A gyermek- és ifjúságvédelem feladatrendszere tehát összetett, ezért pedagógiai, pszichológiai, szociális, egészségügyi és jogi tennivalókat tartalmaz és a különböző szakemberek együttműködését és összehangolt munkáját igényli.

1.6.4.2 A pedagógus kötelessége

- A tanulók emberi méltóságának és jogainak tiszteletben tartása.
- Figyelembe vegye a tanulók
  - egyéni képességeit
  - tehetségét
  - fejlődésének ütemét
  - szociokulturális helyzetét
- Segítse a tanulók képességének kibontakozását, a hátrányos helyzetben lévő tanulók felzárkóztatását. Nem kerülhet egyetlen tanuló sem hátrányos helyzetbe származása, neme, vallása, nemzeti- etnikai hovatartozása miatt.
- Az osztályfőnökök feladata, hogy a tanulókat, szülőket az őket érintő kérdésekről rendszeresen tájékoztassa.

1.6.4.3 A gyermekvédelem tevékenységi formái, módszerei, eszközei, eljárásai,

1.6.4.3.1 Vizsgálat

A tanulókat gyermekvédelmi szempontból évenként megvizsgáljuk, feltárjuk a veszélyeztetettség okait.

Veszélyeztetettségi okok:

- Környezeti okok: elvált szülők, árva gyermek, bántalmazták, vagy szenvedélybeteg van a családban.

1.6.4.3.2 Cselekvési lehetőségek iskolán belül:

- 10 igazolatlan óra után az iskola értesíti a kerületi Gyermekjóléti Szolgálatot és a Kormányhivatalt. A mulasztások törvényes szabályozását a Házirend taglalja.

Felelős: osztályfőnök, gyermekvédelmi felelős

- Drog- és bűnmegelőzési program (DADA)

Felelős: osztályfőnök, munkaközösség - vezetők

- Korrepetálások, tehetséggondozó szakkörök ingyenes szolgáltatása

Felelős: osztályfőnök, tanítók, igazgató

- Napközis ellátás, tanulószoba biztosítása
- Anyagi gondok: munkanélküli vagy rokkantnyugdíjas van a családban
- Étkezési támogatás
- Ebben részesülnek a nagycsaládosok, a két gyermeket egyedül nevelők

1.6.4.3.3 Lehetőségek iskolán kívül:

Gyermekvédelmi esetek megoldása érdekében az alábbi intézményekhez fordulhatunk:

- Nevelési problémák: Nevelési Tanácsadó
- Gyermekjóléti Szolgálat
- Családi konfliktusok: Gyermekjóléti Szolgálat
- Családsegítő Központ
- Családgondozás: Gyermekjóléti Szolgálat
- Jegyzői Gyámhatóság
- Segélyek: Polgármesteri Hivatal - Szociális Iroda
- Fogyatékossg gyanúja: Tanulási Képességet Vizsgáló Bizottság
- Rehabilitációs és Szakértői Bizottság

1.6.4.4 Az általános gyermekvédelmi feladatok megvalósításának tevékenységformái:

1.6.4.4.1 Prevenció

A gyermekvédelmi munka sarkpontja a prevenció. Az óvodákkal való kapcsolatfelvételkor tájékoznak a tanítók a problémás gyerekekről. Iskolánk az óvodai összekötő pedagógus személyén keresztül egész éven át folyamatosan tartja a kapcsolatot az óvodákkal, és tájékozik az esetleges problémás gyerekekről.

Iskolánkban logopédus, utazó gyógypedagógus és fejlesztő pedagógus is segíti őket abban, hogy társaiktól ne, vagy esetleg csak kis mértékben maradjanak le.

A prevenció - gyermekvédelem kiszélesedett az egészségmegőrzés, egészségre nevelés és a bűnmegelőzés feladataival.

- a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű diákok tanulmányi előmenetelének, hiányzásainak figyelemmel kísérése
- az eredményes továbbhaladás érdekében kiegészítő lehetőségek biztosítása (korrepetálás, egyéni beszámoló a tananyagból pótlás céljából, felzárkóztató foglalkozás, osztályozó vizsgára felkészítés)
- tanácsadás, segítő beszélgetés szülővel, tanulóval (fogadóórán, esetleg családlátogatás során)
- egészségnevelő, felvilágosító, drogmegelőző programok szervezése
- a tanulók számára hasznos délutáni foglalkozások biztosítása, kiemelt helyen a sportolási, testmozgási lehetőségek

1.6.4.4.2 A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok módszerei:

- bűnmegelőzés
- kábítószer-ellenes program
- katasztrófavédelmi kerületi verseny
- továbbtanulási tanácsadás
- szabadidős tevékenységi formák
- a neveléssel kapcsolatos feladatok módszerei:
- családi életre nevelés
- érzelmi nevelés formái és módszerei

- a külső ártalmaktól való megóvás, védelem módszerei:
- az iskolaorvos, a gyermekvédelmi felelős, a drogmegelőzéssel foglalkozó szakember, a DÖK - vezető bevonásával évenkénti felmérés a gyermekeket érő ártalmak kiszűrésére, majd ennek értékelése után a teendők kidolgozása
- a gyermeki, tanulói jogok érvényesítése

1.6.4.5 Tájékoztatási kötelezettségek

A szülők és a tanulók tájékoztatása az iskola gyermekvédelmi tevékenységéről, az iskolán kívül igénybe vehető gyermek- és ifjúságvédelmi szakellátó intézményekről (Gyermekjóléti Szolgálat, Nevelési Tanácsadó, Családsegítő, segélytelefonok stb.)

Tájékoztatni kell őket továbbá az iskolai gyermekvédelmi felelős személyéről, mikor és hol érhető el (a tanév elején írásban is).

1.6.4.6 Speciális gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok

- A veszélyeztetett és hátrányos helyzetű tanulók feltérképezése, tudatos, tervszerű kiszűrése osztályfőnökök segítségével minden év elején. A gyermekvédelmi esetek feltárása osztályfőnökök, tanárok, szülők, iskolaorvos, védőnő közreműködésével. Fontos a veszélyeztetettség, a hátrányos helyzet típusának megállapítása.
- Az iskola hivatalosan nem tarthatja nyilván a hátrányos helyzetű és a veszélyeztetett tanulókat, mivel ez a gyermekvédelmi hatóságok feladata. Munkafeljegyzéseket készítenek viszont a pedagógusok és gyermekvédelmi felelős a hátrányos helyzet és a veszélyeztetettség észleléséről, az ezzel kapcsolatos pedagógiai, gyermekvédelmi tevékenységéről.
- A feljegyzések alapján a súlyosságtól függően beavatkozási terv készítése, annak egyeztetése a Gyermekjóléti Szolgálattal, a gyermek- és ifjúságvédelmi koordinátorral, szülőkkel, osztályfőnökökkel, majd konkrét intézkedés. A szülők és gyerekek számára fogadóórák biztosítása, ahol az egyéni problémák feltárhatók.

1.6.4.7 A feladatellátás körülményei, módjai:

A gyermek- és ifjúságvédelmi problémákkal küszködő tanulók szüleivel speciális bánásmódot kell alkalmaznia. Meg kell nyernünk támogatásukat ahhoz, hogy igénybe vegyék a külső segítő intézmények szakembereinek szolgáltatásait.

A tevékenységet szakemberek széles körű bevonásával lehet eredményesen végezni. Ezek a segítő munkatársak lehetnek: az orvos, a védőnő, pszichológus, drogprevenciós szakemberek, a családgyógyász munkatársai, fejlesztő pedagógus, logopédus.

Elengedhetetlenül szükséges a folyamatos együttműködés a külső segítő intézményekkel.

A tanuló joga, hogy biztonságos és egészséges környezetben neveljék és oktassák.

Tanulmányi rendjét pihenőidő, testmozgás, sportolási, étkezési lehetőség biztosításával életkorának megfelelően alakítsák ki.

A tanuló személyiségét, emberi méltóságát és jogait tiszteletben kell tartani és védelmet kell számára biztosítani fizikai és lelki erőszakkal szemben.

Személyiségjogain kívül a gyermek, a tanuló nem veszélyeztetheti a saját és társai, az iskola alkalmazottai egészségét, testi épségét.

A tanuló joga továbbá, hogy személyes adottságainak megfelelő megkülönböztetett ellátásban részesüljön, s életkorától függetlenül a pedagógiai szakszolgálat intézményéhez forduljon segítségért.

A gyermek- és ifjúságvédelmi problémákkal küszködő tanulók szüleivel speciális bánásmódot kell alkalmaznia. Meg kell nyernünk támogatásukat ahhoz, hogy igénybe vegyék a külső segítő intézmények szakembereinek szolgáltatásait.

A tevékenységet szakemberek széles körű bevonásával lehet eredményesen végezni. Ezek a segítő munkatársak lehetnek: az orvos, a védőnő, pszichológus, drogprevenciós szakemberek, a családgyógyász munkatársai, fejlesztő pedagógus, logopédus.

Elengedhetetlenül szükséges a folyamatos együttműködés a külső segítő intézményekkel.

1.6.4.8 A hátrányos helyzetű, tehetséges tanulók gondozásának lehetőségei.

Formái: tanórai, szakköri, versenyfelkészítő keretben történhetnek.

Külső segítő lehetőségek igénybevétele szakemberek, intézmények segítségével:

- Nevelési Tanácsadó
- Kispesti Családsegítő és Gyermekjóléti Központ

- Egészségügyi szolgáltató
- Drogprevenció
- Önkormányzat szociális irodája

Iskolánkban működik a fejlesztés igényének megfogalmazásaként:

- drog- és egészségvédelmi program
- bűnmegelőzési program
- tehetséggondozó szakkörök
- korrepetálások
- könyvtári szolgáltatás
- erdei iskola
- nyári táborok
- tájékoztatás és tanácsadás a továbbtanulási irányok kijelöléséről

1.6.5 A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

A veszélyeztetett és hátrányos helyzetű tanulók feltérképezése, tudatos, tervszerű kiszűrése osztályfőnökök segítségével minden év elején. A gyermekvédelmi esetek feltárása osztályfőnökök, tanárok, szülők, iskolaorvos, védőnő közreműködésével. Fontos a veszélyeztetettség, a hátrányos helyzet típusának megállapítása.

Az iskola hivatalosan nem tarthatja nyilván a hátrányos helyzetű és a veszélyeztetett tanulókat, mivel ez a gyermekvédelmi hatóságok feladata. Munkafeljegyzéseket készítenek viszont a pedagógusok és gyermekvédelmi felelős a hátrányos helyzet és a veszélyeztetettség észleléséről, az ezzel kapcsolatos pedagógiai, gyermekvédelmi tevékenységéről.

A feljegyzések alapján a súlyosságtól függően beavatkozási terv készítése, annak egyeztetése a Gyermekjóléti Szolgálattal, a gyermek- és ifjúságvédelmi koordinátorral, szülőkkel, osztályfőnökökkel, majd konkrét intézkedés. A szülők és gyerekek számára fogadóórák biztosítása, ahol az egyéni problémák feltárhatók.

1.6.6 A sajátos nevelési igényű tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenységek

A sajátos nevelési igényű tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenységeket a Pedagógiai Program melléklete tartalmazza.

”A sajátos nevelési igényű tanulók integrációja” 2006. szeptember 1.

1.7 Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvételi rendje

A Köznevelési törvény 24-25., 48. és 58.§-a, valamint a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 120.§-a rendelkezik az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvétel rendjéről.

Az említett jogszabályokban meghatározottak szerint a nevelési – oktatási intézmény működésével kapcsolatos döntések előkészítésében, végrehajtásában és ellenőrzésében részt vesznek a pedagógusok, a tanulók és a szülők, valamint képviselőik.

1.7.1 A DÖK

A DÖK véleményt nyilváníthat, javaslattal élhet a nevelési – oktatási intézmény működésével és a tanulókkal kapcsolatos valamennyi kérdésben.

A diákönkormányzat véleményét ki kell kérni:

- az iskolai SZMSZ jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek elfogadása előtt,
- a tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározása előtt,
- az ifjúságpolitikai célokra biztosított pénzeszközök felhasználásakor,
- a házirend elfogadása előtt,
- a tanulók közösségét érintő döntések meghozatalánál,
- a tanulók helyzetét elemző, értékelő beszámolók elkészítéséhez, elfogadásához,
- a tanulói pályázatok, versenyek meghirdetéséhez, megszervezéséhez,
- az iskolai sportkör működési rendjének megállapításához,
- az egyéb foglalkozás formáinak meghatározásához,
- a könyvtár, a sportlétesítmények működési rendjének kialakításához,
- az intézményi SZMSZ-ben meghatározott ügyekben.

Az iskolai diákönkormányzat véleményét az intézmény bármely tanulóját érintő fegyelmi eljárás során be kell szerezni.

Azokban az ügyekben, amelyekben a DÖK véleményének kikérése kötelező, a DÖK képviselőjét a tárgyalásra meg kell hívni. A meghívót a tárgyalás határnapját legalább 15 nappal megelőzően meg kell küldeni a DÖK részére.

Iskolánkban a tanév elején az osztályközösségek az osztályfőnök segítségével megválasztják a diákönkormányzat képviselőit (2-2 fő). Az így megalakult iskolai diákönkormányzat a DÖK munkáját segítő pedagógus támogatásával képviselőt választ, havonta egy alkalommal ülésezik. A tanulók az osztályok által választott képviselőkön keresztül juttathatják el ötleteiket, javaslataikat az iskola képviselőjéhez, majd a nevelőtestülethez.

A diákönkormányzat képviselői véleménynyilvánítási jogkörük gyakorlásakor a segítő pedagógus irányításával megismerik az adott ügyet, majd közös álláspontjuk kialakítása után juttatják el azt a nevelőtestülethez.

1.8 Kapcsolattartás a szülőkkel, tanulókkal, az iskola partnereivel

1.8.1 A tanulók közösségét érintő kapcsolattartási formák

Az iskolai tanítás–nevelés–tanulás folyamatának három legfontosabb, egyenrangú szereplője a tanuló, a szülő és a pedagógus. A folyamatos párbeszéd mindhárom fél alapvető érdeke, és mindhárom partner részéről nagyfokú bizalmat, empátiát és türelmet kíván. Az iskolai oktató–nevelő munka nem lehet eredményes és hatékony a szülői háttér támogatása nélkül, ezért tartjuk fontosnak egy olyan partneri viszony kialakítását, mely kölcsönös bizalomra és tiszteletre építve tudja szem előtt tartani a gyermek mindenképp felett álló érdekeit.

A szülőknek joguk van a gyermekük tanulmányi előmenetelével, személyiségük fejlődésével, valamint az iskolai élettel, az iskolát érintő változásokkal kapcsolatos információkhoz.

1.8.2 A szülőkkel való kapcsolattartás fórumai iskolánkban a következők

- Az igazgató évente két alkalommal tájékoztatja a **Szülői Munkaközösség** osztályonként megválasztott 2-2 képviselőjét a tanév rendjéről, az éves munkatervről, az intézményi változásokról, konzultál a szülőkkel minden felmerülő kérdésben.
- Évente két alkalommal **szülői értekezletet** tartunk a tanév elején és a félévzárás után.
- Évente két alkalommal közös szaktanári **fogadóórán** várjuk az érdeklődő szülőket.
- A kapcsolattartás fontos eszköze a tanulók **Tájékoztató füzeté**. Alsó tagozaton az osztálytanító írja be az érdemjegyeket és egyéb közleményeket; felső tagozaton a tanulók

maguk vezetik be az osztályzataikat, de az osztályfőnök félévente minimum egy alkalommal ellenőrzi azokat.

- Szükség esetén az osztályfőnök, a szaktanár és a szülő is kezdeményezhet **személyes beszélgetést** a tanulót érintő bármilyen probléma esetén.
- Természetesen fontosnak tartjuk, hogy a bennünket választó szülők minél változatosabb módon nyerhessenek betekintést iskolánk életébe. Ezért szervezünk **nyílt napokat** a leendő első és ötödik osztályos érdeklődő szülőknek.
- Szívesen látjuk tanulóink hozzátartozóit az évenként megrendezésre kerülő **Bolyai-gálán**, ahol a gyerekek megmutathatják tehetségüket, kreativitásukat.
- Hetedikeseink és nyolcadikosaink szívesen vesznek részt szüleikkel együtt a **Továbbtanulási fórumon** is.
- **Ünnepélyes tanévnyitónk és tanévvárónk**, valamint a ballagás igazi közösségi élmény az intézmény minden résztvevőjének.

1.8.3 Közösségfejlesztési tevékenység keretei

Intézményünk közösségfejlesztési szempontokat és újszerű, innovatív módszereket alkalmazva olyan partneri együttműködést épít ki a szülőkkel és a bevonható civil szervezetekkel, amelyek alkalmasak lehetnek preventíven hatást gyakorolni az olyan társadalmi problémák kezelésére, melyek hatással lehetnek a gyermekek iskolai életére. Ehhez felhasználjuk azokat a módszereket, amelyeket a TÁMOP 3.1.4/B-13/1-2013-0001 Köznevelés az iskolában projekt Partnerség és hálózatosodás modulja szakmai stábjának útmutatásával már alkalmaztunk olyan prior témák megjelenítésénél, mint a fiatalok közösségi aktivitásának hiánya, illetve a túlzott on-line jelenlét csökkentése. A közösségi események szervezésekor a jövőben is alkalmazzuk az elsajátított módszereket, aktívan bevonjuk a diákokat a közösségi események kialakításába. Proaktív módon bekapcsoljuk a szülőket, a családokat, ezáltal partner szempontrendszer érvényesülését elősegítendő fórumot hozunk létre, melyben foglalkozunk további esetlegesen felmerülő problémák feloldásával, a tartós lemaradás felzárkóztatásával, és az idegen tanulók integrálásával. Továbbá nagy gondot fordítunk szakmai szervezetek bevonásával a diákok motiválhatóságának kérdéskör folyamatos megvitatására.

1.9 A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata

1.9.1 A tanulmányok alatti vizsgák

A tanuló osztályzatait évközi teljesítménye és érdemjegyei vagy az osztályozó vizsgán, és a javítóvizsgán nyújtott teljesítménye (a továbbiakban a felsorolt vizsgák együtt: tanulmányok alatti vizsga) alapján kell megállapítani.

A tanulmányok alatti vizsgákat a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet előírásaiban szereplő szabályok szerint kell megszervezni. Lásd a Házirendben.

1.9.1.1 Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha

- igazolt és igazolatlan óráinak száma a tanév során együttesen meghaladja a 250 órát, vagy egy adott tantárgyból a mulasztott órák száma meghaladja a tanítási órák 30%-át, és teljesítménye év közben nem volt érdemjeggyel értékelhető, és a tantestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet,
- ha felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétele alól, vagy engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményeinek az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget,
- a félévi, év végi osztályzatának megállapítása érdekében független vizsgabizottság előtt tesz vizsgát.

A nevelőtestület az osztályozó vizsga letételét akkor tagadhatja meg, ha a tanuló igazolatlan mulasztásainak száma meghaladja a húsz tanórai foglalkozást, és az iskola eleget tett értesítési kötelezettségének /20/2012. (VIII. 31.) EMMI r. 52. § (3)/.

Ha a tanuló mulasztásainak száma már az első félév végére meghaladja a meghatározott mértéket, és emiatt teljesítménye nem volt minősíthető, félévkor osztályozó vizsgát kell tennie.

Egy osztályozó vizsga – kivéve, ha engedélyezték, hogy a tanuló egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményeinek az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget – egy adott tantárgy és egy adott évfolyam követelményeinek teljesítésére vonatkozik. A tanítási év lezárását szolgáló osztályozó vizsgát az adott tanítási évben kell megszervezni.

A vizsgák időpontjáról a vizsgázót írásban tájékoztatni kell.

1.9.1.2 **Javítóvizsgát** tehet a vizsgázó, ha

- a tanév végén – legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott,
- az osztályozó vizsgáról számára felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik.

A vizsgázó javítóvizsgát az iskola igazgatója által meghatározott időpontban, az augusztus 15-étől augusztus 31-éig terjedő időszakban tehet.

1.9.2 Vizsgaszabályzat

1.9.2.1 Tanulmányok alatti vizsgát független **vizsgabizottság** előtt vagy abban a nevelési-oktatási intézményben lehet tenni, amellyel a tanuló jogviszonyban áll. A szabályosan megtartott tanulmányok alatti vizsga nem ismételhető. Tanulmányok alatti vizsgát legalább háromtagú vizsgabizottság előtt kell tenni. Amennyiben a nevelési-oktatási intézményben foglalkoztatottak végzettsége, szakképzettsége alapján erre lehetőség van, a vizsgabizottságba legalább két olyan pedagógust kell jelölni, aki jogosult az adott tantárgy tanítására. A tanulmányok alatti vizsga vizsgabizottságának elnöke felel a vizsga szakszerű és jogszerű megtartásáért. A vizsgabizottsági elnök feladatainak ellátásába a vizsgabizottság tagjait bevonhatja. A kérdező tanár csak az lehet, aki a vizsga tárgya szerinti tantárgyat az Nkt. 3. melléklete szerint taníthatja.

1.9.2.2 A vizsgabizottság munkáját és magát a vizsgát **az iskola igazgatója** készíti elő. Az igazgató felel a vizsga jogszerű előkészítéséért és zavartalan lebonyolítása feltételeinek megteremtéséért. Az igazgató e feladata ellátása során

- dönt minden olyan, a vizsga előkészítésével és lebonyolításával összefüggő ügyben, amelyet a helyben meghatározott szabályok nem utalnak más jogkörébe,
- írásban kiadja az előírt megbízásokat, szükség esetén gondoskodik a helyettesítésről,
- ellenőrzi a vizsgáztatás rendjének megtartását,
- minden szükséges intézkedést megtesz annak érdekében, hogy a vizsgát szabályosan, pontosan meg lehessen kezdeni és be lehessen fejezni.

A vizsga reggel nyolc óra előtt nem kezdhető el, és legfeljebb tizenhét óráig tarthat.

Az írásbeli vizsgán a vizsgateremben az ülésrendet a vizsga kezdetekor a vizsgáztató pedagógus úgy köteles kialakítani, hogy a vizsgázók egymást ne zavarhassák és ne segíthessék.

Az írásbeli vizsgán kizárólag a vizsgaszervező intézmény bélyegzőjével ellátott lapon, feladatlapokon, tétellapokon (a továbbiakban együtt: feladatlap) lehet dolgozni. A rajzokat ceruzával, minden egyéb írásbeli munkát tintával kell elkészíteni.

A vizsgázó az írásbeli válaszok kidolgozásának megkezdése előtt mindegyik átvett feladatlapon feltünteti a nevét, a vizsganap dátumát, a tantárgy megnevezését. Vázlatot, jegyzetet csak ezeken a lapokon lehet készíteni.

A vizsgázó számára az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló maximális idő tantárgyanként 45 perc.

Ha az írásbeli vizsgát bármilyen rendkívüli esemény megzavarja, az emiatt kiesett idővel a vizsgázó számára rendelkezésre álló időt meg kell növelni.

1.9.2.3 A sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó szakértői bizottság szakvéleményével megalapozott kérésére, az igazgató engedélye alapján

- a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó számára az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló időt legfeljebb harminc perccel meg kell növelni,
- a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó számára lehetővé kell tenni, hogy az iskolai tanulmányok során alkalmazott segédeszközt használja,
- a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tehet,
- a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó a szóbeli vizsgát írásban teheti le.

1.9.2.4 Jelen vizsgaszabályzat az intézmény által szervezett tanulmányok alatti vizsgákra vonatkozik, azaz az

- osztályozó vizsgákra,
- a javítóvizsgákra,

Hatálya kiterjed az intézmény valamennyi tanulójára,

- aki osztályozó vizsgára jelentkezik,

- akit a nevelőtestület határozata osztályozó vizsgára utasít,
- akit a nevelőtestület határozata javítóvizsgára utasít.

1.9.2.5 Osztályozó vizsgát az intézmény a félévi és év végi jegyek lezárását megelőző két hétben, javítóvizsgát az augusztus 15-étől augusztus 31-éig terjedő időszakban szervez. Az időpontot az igazgató jelöli ki, melyről a vizsgázót írásban tájékoztatni kell.

1.9.2.6 A vizsgákra a tanuló a helyi tantervben szereplő, az adott évfolyamra vonatkozó tananyag alapján a szaktanárok által összeállított kérdéssorokból, témakörökből készül fel, ezeket a vizsgára jelentkezéskor kapja kézhez. A vizsga írásbeli és szóbeli részből áll. Az írásbeli feladatokat a szaktanár által összeállított feladatlapon oldja meg a tanuló, ezt csatolni kell a vizsga jegyzőkönyvéhez.

1.9.2.7 Az írásbeli feladatlapokat az alábbi módon értékeljük:

0 - 35% = elégtelen

36 - 59% = elégséges

60 - 75% = közepes

76 - 90% = jó

91 - 100% = jeles

1.9.2.8 A tanulmányok alatti vizsgákon az alábbi tantárgyakból kell írásbeli, szóbeli vagy gyakorlati vizsgarészeket tenniük a tanulóknak:

TANTÁRGY	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	GYAKORLATI
	VIZSGA		
ALSÓ TAGOZAT			
Magyar nyelv	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Magyar irodalom	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Idegen nyelv	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Matematika	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Hittan		SZÓBELI	
Erkölcstan		SZÓBELI	
Környezetismeret	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Ének-zene		SZÓBELI	GYAKORLATI
Vizuális kultúra			GYAKORLATI
Életvitel és gyakorlat			GYAKORLATI
Testnevelés és sport			GYAKORLATI
FELSŐ TAGOZAT			
Magyar nyelv	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Magyar irodalom	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Idegen nyelvek	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Matematika	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Hittan	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Erkölcstan	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Történelem	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Természetismeret	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Fizika	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Kémia	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Biológia	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Földrajz	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Ének-zene	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	GYAKORLATI
Hon- és népismeret		SZÓBELI	
Vizuális kultúra			GYAKORLATI
Informatika		SZÓBELI	GYAKORLATI
Technika, életvitel és gyakorlat			GYAKORLATI
Testnevelés és sport			GYAKORLATI

1.10 Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai

1.10.1 Tankötelezettség

A köznevelési törvény alapján a gyermek abban az évben válik tankötelessé, amelynek augusztus 31. napjáig a 6. életévét betölti, legkésőbb az azt követő évben. Az iskolaérettséget alapesetben az óvoda igazolja, amennyiben azonban kétség merülne fel ebben a kérdésben, nevelési tanácsadáson, illetve sajátos nevelési igényű gyermekeknél a szakértői és rehabilitációs bizottság általi vizsgálaton kell részt venni

1.10.2 A felvétel szabályai

- A Nkt. 50. § (3) bekezdésnek b) pontja alapján általános iskolában nem szervezhető felvételi vizsga.
- Amennyiben a kötelezően felvett gyerekek után férőhellyel rendelkezik még, akkor az EMMI rendelet 24.§ (5) bekezdése alapján járhat el:
- Ha az általános iskola a felvételi kötelezettsége teljesítése után további felvételi, átvételi kérelmeket is teljesíteni tud, köteles először a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók kérelmét teljesíteni.
- A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók felvétele után a további felvételi kérelmek
- elbírálásánál előnyben kell részesíteni azokat a jelentkezőket, akiknek a lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye azon a településen található, ahol az iskola székhelye vagy telephelye, feladatellátási helye található. Bővebben a Házirendben.

1.10.3 A döntésre jogosult személy

Az iskolába történő felvételtől **az iskolaigazgató dönt.**

Az iskolaigazgató a felvételtől történő döntése előtt összesíti az iskolai felvételt kérők számát, és összeveti azt a felvehető gyermeklétszámmal.

Az iskolaigazgató a döntésekor köteles figyelembe venni a következőket:

- a fenntartó által meghatározott osztályokat, az osztályonként felvehető maximális gyermeklétszámot,
- a fenntartó által meghatározott rangsor felállítási szempontot.